

**Pages emanate from the
Prehistory of the maximaphily (I)** pagina 8 ✓

**Gheorghe Tudor la 84 de ani
Cupon - răspuns internațional (CRI)** pagina 2 ✓

Pensionar PTT, părtaș la toate
evenimentele Poștei timp
de aproape 65 de ani.

Autor a câtorva lucrări
în domeniu, dintre care
cele mai importante:
*Catalogul întregurilor poștale
românești (1873-2002),
Mărcile poștale românești
(1858-2009).*

Primul model de cupon - răspuns internațional

inEDITORIAL

Ați auzit de *maneliști*? Sigur ați auzit! Sunt niște *artiști* responsabili pentru propagarea subculturii muzicale. Cei mai renumiți maneliști sunt Adrian Minune, Adi de la Vâlcea, Florin Salam, Nicolae Guță sau Vali Vijelie. Maneaua este o creație contemporană cu rădăcini în cultura muzicală încă predominant otomană a boierilor din România sud-estică a începutului de secol al XIX-lea.

Sigur ați auzit și de vedete de mucava, care se cred buricul pământului chiar dacă sunt semianalfabeți. Expresia *pițipoancă* apare în *Dicționarul de argou al limbii române* și este definiția dată unei ti-

Maneliști, vip-uri și pițiponci

nere ușuratece.

Dar ce au maneliștii, vip-urile și pițipoancele cu filatelia? Nimic. Aparent.

Recent, la o șezătoare filatelică, am auzit povestea unui comisar care urmează să reprezinte filateliștii din România la o expoziție mondială și care cu disperare încearcă să se informeze despre clasele la care se pot înscrie expozanții.

La auzul poveștii m-am îngrozit și mi-am adus aminte de filateliștii trecutului care fără ajutorul tehnologiei moderne - telefon mobil, poștă electronică și paginile web -

**Sticla, între mărgică
și fibra optică (IV)**

pagina 13-17 ✓

**Perenitatea românească
în filatelie (II)**

pagina 18-21 ✓

**Top descoperiri
românești (VI)**

pagina 27 ✓

**De la ilustrata maximă la
exponatul de maximafilie (II)**

pagina 28-34 ✓

2012 - Anul

Ion Luca Caragiale

pagina 36-37 ✓

Mihai

Eminescu (1)

pagina 38-41 ✓

László KÁLLAI

erau la curent cu cele mai noi informații.

Îmi rămâne un mister cum un *manelist* și *pițiponc filatelic* a ajuns să reprezinte pe filateliștii din România la un eveniment mondial. Păcat! Păcat pentru amintirea lui Kiriac Dragomir, dr. Valeriu Neaga și altor titani ai filateliei românești.

Vă întrebați despre cine vorbesc... Nu contează și așa i-am acordat prea mult spațiu, darămite să-i pomenesc și numele.

Caligrafie asemănătoare și același mijloc de scris?!

Alike penmanship and the same handwriting tool?!

2 PARALE/1867 -
CAROL cu favoriți în cerc, /
CAROL with „whiskers” in circle,
hârtie subțire, galben-portocaliu,
thin paper, yellow-orange,
obliterat cu ștampila /
canceled with seal
PITESCI 1/3 (1867),
scrisoare circulară /
circular letter.

Lipsește ștampila de sosire /
Missing arrival postmark.

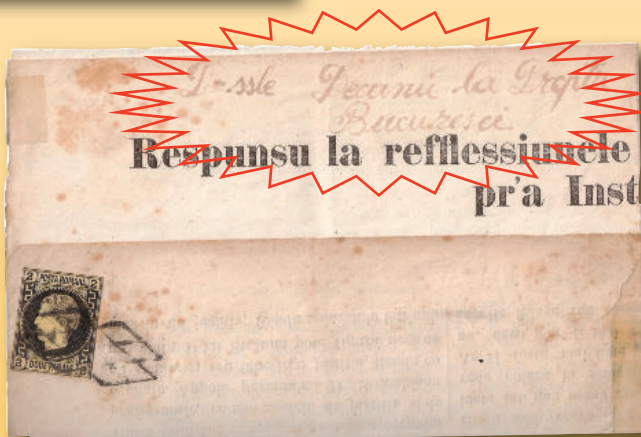
Adresa: / The address:
„Domniei Sale Nicolae Stolicu,
Ulița nemțească, Urlați.”
Colecția Ulm Spineanu /
Ulm Spineanu collection

2 PARALE/1867 -
CAROL cu favoriți în cerc, /
CAROL with „whiskers” in circle,
hârtie subțire, tip 1, galben /
thin paper, type 1, yellow,
obliterat cu ștampilă GRĂȚAR /
canceled with seal GRILL,
imprimat /
printed metter.

Lipsește ștampila de sosire /
Missing arrival postmark.

Adresa: / The address:
„D-ssle Decanu la Dreptu,
Bucuresci.”

Colecția Dan N. Dobrescu /
Dan N. Dobrescu collection

Carnet filatelic elvețian
în legătură cu diplomatul
Nicolae Titulescu /
Swiss philatelic booklet related
to the diplomat
Nicolae Titulescu.

Sursa: / Source:
Leonard Pașcanu, *Filatelie*, LV
(590), 6, iunie / June 2005, 1-3.
Colecția Adrian Năstase /
Adrian Năstase collection

După trei ani

Acum 20 de ani, prietenul meu, regretatul Cezar Vasilescu, îmi propunea să edităm o revistă filatelică care să se intituleze *Lumea filatelică BARICADA*.

Acum aproape 5 ani, întorcându-mă din SUA, m-am întâlnit cu dl László Kállai pe care îl cunosc întotdeauna pe vremea când colaborasem la realizarea expoziției filatelice naționale ZIUA - *Salonul Dan N. DOBRESCU, AIJP campionilor 2003* (<http://www.philalelica.ro/ziua-salonul-campionilor-2003.htm>), expoziție organizată de clubul filatelic BARICADA și ziarul ZIUA.

Acum trei ani, întâlnindu-mă din nou cu László Kállai, am fondat revista [philatelica.ro](http://www.philatelica.ro).

În acești ani revista s-a aflat întotdeauna în slujba cititorilor, fiind o publicație care a abordat științific filatelia, limbajul utilizat fiind decent, cât mai apropiat de cel academic.

Cititorii revistei, care are deja o recunoaștere mondială, au apreciat calitatea conținutului și a ținutei grafice a revistei, fără precedent în România.

Trei sunt momentele care mă domină și mă fac să nu-mi pară rău de efortul intelectual și material pe care l-am făcut în acești ani:

- Revista a publicat primele capitole ale tezei de doctorat ale dlui Cristian-Andrei Scăiceanu - *Istoria mișcării filatelice din România*, lucrare care a demonstrat apartenența filateliei la grupul disciplinelor auxiliare ale istoriei.

- Revista a promovat și publicat cea mai importantă descoperire filatelică românească a ultimilor 20 de ani, avându-l ca autor pe ing. Emanoil Săvoiu: *cliseele emisiunii BUCUREȘTI 1 au fost realizate la Paris de către casa V. Michel*, și nu la București cum s-a crezut și scris aproape 100 de ani.

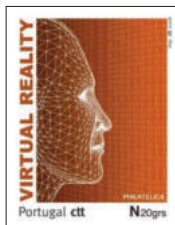
- Revista fiind bilingvă (română-engleză și uneori română-franceză) și având o arie de răspândire, în principal, în Europa și cele două Americi, a făcut ca unii autori să fie remarcați în acest context. Datorită acestui fapt cunoscutul cercetător din domeniul filateliei Dr. Dan-Simion Grecu a fost remarcat de conducerea Academiei Europene de Filatelie fiind confirmat printre membrii săi.

Pentru toate aceste momente, și nu numai, revista va fi citată, dăinuind peste veacuri. Mă amăgesc oare?

Astăzi revista a devenit un forum mondial de cercetare și dezbateri filatelică, drept care le mulțumesc celor peste 70 de autori care și-au înscris numele pe frontispiciul acestei publicații.

În numele meu și al co-fondatorului revistei, dl László Kállai, le mulțumim celor care au fost alături de noi în acest demers, domnilor Coriolan Chiricheș, Florin Patapie-Raicu, Dumitru F. Dumitru, dr. Ioan Daniliuc, și nu în ultimul rând doamnelor Gilda Roșca și Dana-Ileana Ursea.

Să ne judece istoria!

Three years later

Twenty years ago, my friend, the lamented Cezar Vasilescu, proposed me to issue a philatelic magazine entitled *BARICADA philatelic world*.

Five years ago at my return from USA I met Mr. László Kállai whom I've known as far back as we collaborated at the realization of ZIUA - *Championships Saloon 2003* (<http://www.philalelica.ro/ziua-salonul-campionilor-2003.htm>), exhibition organized by BARICADA Philatelic Club and ZIUA newspaper.

Three years ago, meeting László Kállai again, we founded [philatelica.ro](http://www.philatelica.ro) magazine.

All these years the magazine was in the service of the readers, being a publication which adopted a scientific approach to philately, with a decent language, closest to the academic one.

The magazine's readers, which already reached worldwide recognition, appreciated the quality of the content and the graphics performances of the magazine, unheard of in Romania.

There are three moments which overwhelm me and lead me not to regret the intellectual and material effort I made all these years:

- In the magazine were published the first chapters of the doctoral thesis of Mr. Cristian-Andrei Scăiceanu - *The history of the philatelic movement in Romania*, study proving that philately belongs to the group of the auxiliary disciplines of the history.

- The magazine promoted and published the most important Romanian philatelic discoveries of the latest 20 years, having as author the engineer Emanoil Săvoiu: *the clichés of the issue BUCHAREST 1 were made in Paris by V. Michel House*, and not in Bucharest as it was known and written about for almost 100 years.

- The magazine being bilingual (Romanian-English and sometimes Romanian-French) and having its distribution areas mainly in Europe and in both Americas, helped some authors to be noticed in this context. Due to this fact the renowned philatelic researcher Dan-Simion Grecu, MD was remarked by the board of the European Academy of Philately being included among its members.

For all of these moments, and not only, the magazine will be cited, lasting over the ages. Am I fooling myself?

Today the magazine became a world forum for philatelic researches and debates and I want to say thank you to all of more than 70 authors who put their names on this magazine frontispiece.

In my name and in the name of the magazine co-founder, Mr. László Kállai, I'd like to express thanks to all those who were next to us in this demarche, Mr. Coriolan Chiricheș, Mr. Florin Patapie-Raicu, Mr. Dumitru F. Dumitru, dr. Ioan Daniliuc, and not lastly to Mrs. Gilda Roșca and Dana-Ileana Ursea.

May history judge us!

Cupon - răspuns internațional (CRI)

ing. Gheorghe TUDOR

Scurt istoric

Problema găsirii unui mijloc practic care să ușureze și să asigure francarea răspunsurilor internaționale pe spezele expeditorului corespondențelor, a fost deseori ridicată în presa vremii spre sfârșitul secolului XX.

Această problemă mult vehiculată a francării răspunsurilor internaționale pe spezele expeditorului, după înființarea Uniunii Poștale Universale (UPU), a fost pe ordinea de zi a primului Congres UPU ținut la Roma în 1906.

În urma discuțiilor, congresul acceptă propunerea Marii Britanii, creându-se astfel **CUPONUL - RĂSPUNS INTERNAȚIONAL**.

Este vorba deci de un efect poștal emis de UPU, care să poată fi schimbat de țările membre UPU contra unuia sau mai multor mărci poștale, a căror valoare echivalentă a fost aleasă pentru început 25 centimes - aur necesară francării unei scrisori simple, de până la 20 grame, având ca destinație orice țară din lume, membră a UPU.

Cuponul - răspuns internațional a intrat în vigoare începând cu data de 1 octombrie 1907, iar Biroul Internațional UPU a fost însărcinat cu confecționarea și livrarea acestor cupoane către toate țările membre UPU.

Primul model de **cupon - răspuns internațional** (Fig. 1, coperta 1) a fost realizat după macheta picturii Grasset, gravura Et. Florian, iar tipărirea a fost realizată în Elveția de către firma V. BENZIGER et Co. AG.

De la punerea în circulație a primului **cupon - răspuns internațional** (1907) model ROMA 1906 au fost folosite șase modele de CRI, adoptate de congresele UPU¹.

În România, una dintre cele 22 de țări membre fondatoare UPU, se cunosc 29 de modele de CRI (Tabel 1), puse în circulație încă din cursul anului 1907.

CRI I, 1907, octombrie - model ROMA

CRI model ROMA 1906 (Fig. 1, coperta 1), format 110 x 80 mm, hârtie crem filigranată, cu reproducerea filigranului tip A (Fig. 2) pe întreaga suprafață².

Pe avers, cuponul model pentru toate țările membre UPU prezintă un desen ghilosaț vernil, pe care s-a tipărit în verde închis un careu cu ramă dublă (100x70 mm). Careul este împărțit pe orizontală în două părți, având pe partea superioară, ca antet (100x8 mm), inscripția în limba franceză cu caractere mari „CUPON REPONSE INTERNATIONALE”, iar în partea inferioară

(100x62 mm) cuponul cuprinde inscripționat în limba română titlul „Cupon răspuns internațional”.

Tot în partea inferioară, la mijlocul cuponului, se află două texte:

unul în partea de sus, sub titlu, în limba română și altul în partea de jos, în limba franceză, exprimând același text, și anume: „Acest cupon poate fi schimbat cu un timbru postal în valoare de 25 centimes sau echivalentul acestei sume, în țările care au aderat la aranjament”. Între aceste două texte cuponul prezintă o alegorie: o personaj feminin așezat între două emisfere terestre (estică și vestică). În mână stângă ține un CRI, iar pe braț o eșarfă la capătul căreia se află un porumbel în zbor. Deasupra personajului, inscripționat cu caractere mici, groase, se află valoarea cuponului: „30 bani”. În partea de jos a cuponului și deasupra ramei se află, pe un singur rând, denumirea țării în limba franceză și în limba națională: „Roumanie - România”. Tot pe avers, lateral stânga, de jos în sus, inscripția: „Timbre du bureau d'origine” și lateral dreapta, inscripția de sus în jos: „Timbre du bureau d'échange”, ambele în limba franceză. În partea de jos, sub rama cuponului, se află numele machetatorului „GRASSET”, iar în dreapta a gravurii ET. FLORIAN, iar la mijloc editura și localitatea „V. Benziger et Co. SA. Einsiedeln, Schweiz”.

Fig. 2

Tabel 1

Tip	Preț de cumpărare	De la data	Preț la schimb în mărci uzuale
CRI 1	30 BANI	1907	30 BANI
CRI 2	15 LEI	1939	12 LEI
CRI 3	16 LEI	1940	
CRI 4	20.000 LEI	1947	
CRI 5	60 LEI	1947	
CRI 6	5,70 LEI	1976	5 LEI
CRI 7	10 LEI	1982	10 LEI
CRI 8	240 LEI	30 septembrie 1991	45 LEI
CRI 9	240 LEI	1 martie 1992	55 LEI
CRI 10	240 LEI	1 decembrie 1992	90 LEI
CRI 11	614 LEI	1 aprilie 1993	150 LEI
CRI 12	699 LEI	5 iulie 1993	171 LEI
CRI 13	1.050 LEI	1 noiembrie 1993	255 LEI
CRI 14	2.060 LEI	1 aprilie 1994	500 LEI
CRI 15	2.060 LEI	1 martie 1995	1.245 LEI
CRI 16	3.200 LEI	10 martie 1996	1.900 LEI
CRI 17	7.700 LEI	3 martie 1997	4.550 LEI
CRI 18	8.300 LEI	10 noiembrie 1997	4.900 LEI
CRI 19	8.850 LEI	10 mai 1998	5.200 LEI
CRI 20	8.500 LEI	22 octombrie 1998	5.600 LEI
CRI 21	10.400 LEI	4 ianuarie 1999	6.100 LEI
CRI 22	15.600 LEI	24 mai 1999	9.100 LEI
CRI 23	17.000 LEI	4 octombrie 1999	9.900 LEI
CRI 24	19.400 LEI	17 februarie 2000	11.300 LEI
CRI 25	24.700 LEI	8 ianuarie 2001	14.400 LEI
CRI 26	28.900 LEI	20 august 2001	16.900 LEI
CRI 27	28.900 LEI	14 februarie 2002	16.900 LEI
CRI 28		1 iulie 2006	
CRI 29	4,15 LEI	1 iulie 2009	

¹ Extras din lucrările: *Le coupon - reponse internationale à 75 ans*, UNION POSTALE, no. 5/1982; André Hurtrée - *Catalog mondial des coupons - réponse*, tome 1: généralités et types, pays de A à H, 662 pag, web site address: <http://www.couponreponse.fr>

² Mihail Popovici - *Filigranele cupoanelor - răspuns internațional*, Filatelia, XLIV, 11 (463), noiembrie 1994, p. 5; extras din lucrarea în manuscris ROMANIA - *Catalog enciclopedic de întregiri poștale*, de ing. Gh. Tudor.

Pe revers sunt reproduse aceleași mențiuni de folosire a CRI de pe avers, dar exprimate în următoarele patru limbi de circulație: germană, engleză, spaniolă și italiană³.

CRI II, 1929, februarie - model LONDRA

Format 105 x 74 mm, hârtie albă, având pe față în scris într-un pătrat (55x55 mm) un desen ghiloșat, tipărit în culoare gălbuie. Filigranul cuponului (tip B)² prezintă un desen nou, reproducând pe întreaga suprafață o singură dată inițialele „UPU”, în format mare (65x25 mm), conturate cu o linie subțire (Fig. 3).

Pe avers, tipărit în culoare albastruie, identic pentru toate țările membre UPU, cu același titlu al C.R.I. I - model ROMA, în limba franceză, iar pentru fiecare țară, în limba națională a țării.

Model de folosire a cuponului este tipărit în partea de jos, pentru toate țările membre, în limba franceză, iar în partea superioară cuponul prezintă aceeași idee redată în limba națională a țării respective.

Pentru România, textul modului de folosire este: „Acest cupon se schimbă în toate țările din Uniune, contra unui sau mai multor timbre poștale, reprezentând taxa de francare a unei scrisori simple cu destinație pentru străinătate”.

Pe față, la mijloc între cele două texte, francez și al țării membre UPU, într-un cartuș orizontal, valoarea CRI, care pentru România este tipărită - „15 Lei” (Fig. 4). Tot pe față, CRI prezintă, în stânga și în dreapta valorii cuponului, câte o coloană prevăzută la mijloc cu un spațiu circular alb (diametru 26 mm), necesară aplicării ștampilelor oficiului poștal de origine (de reședință) al cuponului și respectiv a oficiului poștal sau biroului de schimb. De asemenea, partea de jos a fiecărei coloane conține câte un text în limba franceză privitor la modul de aplicare a ștampilelor. În partea de jos, sub cadrul cuponului și la mijloc, firma editoare: „BENZIGER et Cie. S.A. EINSIEDELN”.

Pe revers, textul francez prevăzut pe avers cu privire la modul de folosire al cuponului este tradus și tipărit pentru toate țările membre în cele șase limbi oficiale: franceză, germană, engleză, arabă, spaniolă și rusă.

Până în prezent în România se cunosc următoarele tipuri de CRI model LONDRA 1929: CRI 2 hârtie albă fi-

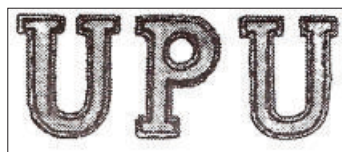

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

ligrantă, obliterated cu ștampila Timișoara 7 FEB 39⁴, CRI 2, cu valoarea de 16 Lei, suplimentat cu o marcă poștală de 1 LEU (Mi #488), tipărit în intervalul 7 februarie 1939 - mai 1940 (Fig. 4), CRI 3, cu valoarea de 20 Lei prin suplimentarea CRI 2 cu două mărci poștale a câte 2 L (Mi #654), obliterated BACĂU 24 MAI 1940⁵, precum și:

CRI 4, 1947 înainte de stabilizare⁵, model LONDRA 1929, hârtie albă - crem, cu filigran tip B și texte în culoare albastru închis. Emis în timpul inflației⁶, obliterated REȘITA 11 IAN 1947 (Fig. 5).

Pe avers, fondul central galben deschis. Text de folosire în limba franceză (schimbat față de textul de la Congresul Roma 1907, în care cuvântul „UNION” a fost înlocuit prin inscripția „UNION POSTALE UNIVERSELLE”) și redat în limba tuturor țărilor membre UPU. Pentru România, textul de folosire în limba națională este: „În schimbul acestui cupon, se pot obține, în toate țările din Uniunea Poștală Universală, unul sau mai multe timbre poștale, reprezentând taxa de francare a unei scrisori simple, cu destinație pentru străinătate”. Prețului de vânzare al cuponului s-a ▶▶▶

³ Descrierea și prezentarea CRI I - model ROMA s-a făcut după originalul pentru România aflat în colecția autorului. Acest CRI a fost prezentat de dr. Petru Oprea - *Cupoane - răspuns internațional*, Filatelia, XXXIII, 3(334), martie 1984, p.4.

⁴ Vezi Petre Murea, cu colaborarea și concursul Domnilor Gh. Mathescu Sinaia, R. Zoscsak și Iancu Ionescu - *Istoricul timbrelor poștale românești 1858-1938*, Tipografia Rapid, Timișoara 1938.

⁵ *Stabilizare* - fixarea puterii de cumpărare a monedei naționale la un anumit curs. În România stabilizarea a avut loc la 15 august 1947, la cursul de 1 LEU STABILIZAT = 20 lei de inflație.

⁶ *Inflație* - depreciere a banilor de hârtie aflați în circuit, ca urmare a emiterii unei mase monetare peste nevoile reale ale circulației mărfurilor, fie a reducerii volumului de producție, fapt care conduce la scăderea puterii de cumpărare. În România inflația a atins cele mai mari valori în cursul anului 1947.

stabilit de Ad-ția Poștală Română în echivalentul unui timbru poștal de 20.000 lei.

Pe revers este prevăzut același text francez tipărit pe avers cu privire la modul de folosire a CRI, tradus și tipărit pentru toate țările membre UPU în patru limbi oficiale (16 rânduri): germană (cu caractere gotice), engleză, spaniolă și italiană.

CRI 5, 1947 după stabilizare⁵, model LONDRA 1929, aceeași hârtie cu filigran și texte de culoare albastru închis, asemănătoare emisiunii tipărite în 1947 (înainte de stabilizare). Emisiune tipărită după stabilizare⁵, obliterat REȘIȚA 14 FEB 1948 (Fig. 6).

Pe avers, același fond central galben deschis ca CRI 4 având același text de folosire a cuponului în limba franceză, ca și cel în limba națională a României. Prețul de vânzare al CRI s-a stabilit de Ad-ția Poștală Română în echivalentul unui timbru poștal de 60 Lei.

Pe revers, textul francez de pe avers cu privire la modul de folosire al cuponului este tradus și tipărit pentru toate țările membre UPU în cele patru limbi oficiale (15 rânduri): germană (caractere gotice), engleză, spaniolă și italiană. Unele modificări au fost aduse în traducerea textului din limba franceză, engleză, spaniolă și italiană.

CRI III, 1964 - model VIENA⁷

Format 105x74 mm, hârtie albă filigranată (Fig. 7). Noul filigran (tip C)² UPU multiplu (Fig. 8) cuprinde, pe trei rânduri, întreaga față a cuponului. Inițialele UPU sunt incontinue, în mărime de 19x8 mm, cu un spațiu pe orizontală între filigran de 6 mm, iar pe verticală, între rânduri, având același spațiu de 6 mm.

Pe avers, în partea stângă sunt tipărite două pătrate concentrice, în chenar gros, cu laturile de 70 mm și, respectiv, 55 mm. Pe fiecare dintre laturile superioare și cele laterale, începând din stânga jos, se află inscripționat cu litere mari „UNION POSTALE UNIVERSELLE”, iar pe latura de jos: „COUPON - REPOSE INTERNATIONAL”, toate în limba franceză. Interiorul celor două pătrate concentrice prezintă un desen ghișoșat, tipărit în galben. Desenul ghișoșat conține 19 dungi verticale galbene, de câte 2 mm, cu un spațiu de 1 mm între ele; în centrul pătratului ghișoșat este reproducă simbolic imaginea globului pământesc, pe care se află în zbor, de sus în jos, un porumbel cu aripile desfăcute și care ține capul spre stânga, având în cioc un CRI.

În partea dreaptă, CRI prevede o coloană (patru-later) 28x100 mm, cu două spații circulare albe (diametru 26 mm). Valoarea CRI, fixată la cel de-al 12-lea Congres UPU (Viena), a fost de 40 c aur, valoare ce urma a fi transformată în LEI, conform cursului valutar din perioada respectivă.

CRI IV, 1974 - model LAUSANNE

Format 105 x 74 mm, hârtie albă filigranată (Fig. 9), ca a modelului CRI III - model VIENA.

Pe avers, pe întreaga suprafață a CRI, ghișoarea

Fig. 6

Fig. 7

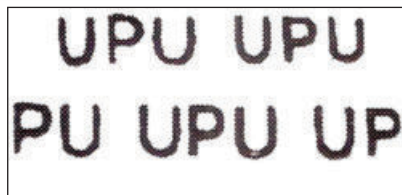

Fig. 8

Fig. 9

este formată dintr-un număr de 34 dungi verticale galbene, reproducând același desen simbolic prevăzut pentru CRI III, în dimensiuni mari. Peste desenul ghișoșat s-a tipărit în albastru, ca antet, una după alta și de la stânga la dreapta: emblema UPU ►►►

⁷ Vezi lucrarea D.G.P.T.Tc. - *Convenția Poștală Universală, Viena 1964*, Ed. Transporturi Telecomunicații 1965, p.116

și următoarele inscripții, pe două rânduri: „UNION POSTALE/UNIVERSELLE” și „COUPON - REPONSE/INTERNATIONAL”. Sub acest antet urmează textul în limba franceză privind modul de folosire a cuponului, unic pentru toate țările membre UPU, după cum urmează: „Ce coupon est échangeable dans tous les pays de l'Union postale universelle contre un ou plusieurs timbres-poste représentant l'affranchissement minimal d'une lettre ordinaire expédiée à l'étranger par voie de surface”. Sub acest text se află un patruleter (90x30 mm) cu trei pătrate cu latura de 30 mm, cuprinzând texte în limba franceză, după cum urmează: în primul pătrat se află cu un cerc punctat cu diametrul de 19 mm, pentru aplicarea ștampilei de control al oficiului poștal de reședință, în limba franceză, cu mențiunea „date facultative”; al doilea pătrat cuprinde inscripția „Preț de vânzare” și mențiunea „indication facultative”; ultimul pătrat este prevăzut cu un cerc punctat cu diametrul de 19 mm pentru aplicarea ștampilei biroului poștal care efectuează schimbul, cu text în franceză.

Pe revers, textul francez prevăzut pe avers cu privire la modul de folosire al CRI, tradus în cele șase limbi oficiale: germană, engleză, arabă, chineză, spaniolă și rusă.

În România, în perioada de circulație a CRI IV - model LAUSANNE (1974-1984) se cunosc, după comunicatele D.G.P.T.c., modelele CRI 6 și CRI 7 (Tabel 1).

Prin Congresul UPU de la Lausanne și a noului sistem de contabilitate, CRI a devenit un model unic pentru toate țările membre UPU, în sensul că acesta nu mai conține nici o indicație a țării în care CRI este vândut și nici prețul de vânzare în monede naționale.

Congresul UPU de la Rio de Janeiro (1979) păstrează modelul LAUSANNE '74, dar anulează mențiunile: (date facultative) și cercul punctat, ambele din prima despărțitură a patruleterului de pe fața CRI, precizând că modificarea se va face când stocul de CRI model LAUSANNE '74 va fi epuizat. Totodată s-a stabilit ca prețul de vânzare al CRI să fie de 1,5 fr aur.

Congresul UPU de la Hamburg (1984) păstrează modelul LAUSANNE '74, cu modificările aduse la Congresul UPU de la Rio de Janeiro (1979). Se menține prețul de vânzare a CRI stabilit la 1,5 fr aur.

Congresul UPU de la Washington (1989) păstrează CRI model LAUSANNE '74, cu modificările făcute la Congresele UPU de la Rio de Janeiro (1979) și Hamburg (1984). Congresul stabilește că atunci când se folosește sistemul de corespondență „prioritar/neprioritar”, CRI poate fi schimbat contra unei mărci poștale reprezentând contravaloarea unei scrisori de 20 gr. Astfel, începând cu Congresul UPU de la Washington (1989), CRI poate fi schimbat printr-o francatură minimală a unei scrisori expediate pe „CALEA AERIANĂ” (PAR AVION) și,

⁸ Referat Birou UPU de la Berna din 24 iunie 1994 Nr. 9000.1(D), în care se menționează următoarele: „Urmarea logică a acestei aprecieri a CRI este că acesta va putea fi schimbat contra unei francaturi minimeale a unei scrisori expediate prin „POȘTA AERIANĂ”, înlocuind francatura minimală a unei scrisori expediate pe „cale de suprafață”. (art. 34 din Convenția Poștală Universală - Washington 1989).

Fig. 10

Fig. 11

deci, nu este necesar un CRI special pentru poșta aeriană⁸. În acest sens, textul de pe avers, în limba franceză, privitor la modul de folosire a cuponului modificat este: „Ce coupon est échangeable dans tous les pays de l'Union postale universelle contre un ou plusieurs timbres-poste représentant l'affranchissement minimal d'un envoie prioritaire ou d'une lettre ordinaire, expédiée à l'étranger par voie aérienne” (Fig. 10). Textul patruleterului cu trei despărțituri, unde numai în cea de-a treia căsuță se mai păstrează cercul punctat, este prevăzut pe aversul CRI în limba franceză, fiind tradus și tipărit, repetat, pe reversul cuponului, pentru toate țările membre UPU, în cele șase limbi oficiale: germană, engleză, arabă, chineză, spaniolă și rusă.

Congresul UPU de la Washington (1989) a modificat simbolul modelului original LAUSANNE '74, acesta primind simbolul CN 01, în locul vechiului simbol C 22 (Fig. 10, vezi săgeata).

Pe fața CRI tip CN 01 mai apare în primul cadru mențiunea în limba franceză pentru aplicarea ștampilei de control a localității de origine (facultativ): „Empreinte de controle du pays d'origine (facultative)”, dar nu mai apare cercul tipărit prin linii ca la vechiul CRI tip C 22 (Fig. 9). În Fig. 10 se prezintă un model de C.R.I. cu simbolul CN 01 a unei localități (indescifrabil) din SUA cu data OCT/26/1995, obliterat primul cadru. În cel de-al doilea cadru s-a tipărit în roșu (la data respectivă) prețul de vânzare al noului CRI: \$1.05.

În România, s-au comercializat CRI 8...CRI 26 (Tabel 1).

În anul 2001, UPU a înlocuit CRI aprobat ▶▶▶▶

în 1989 la Washington, punând în circulație la 14 februarie 2002 un nou cupon (Fig. 11). CRI are recomandarea în limba franceză că trebuie să fie schimbat în locul unei francaturi minime (până la 20 gr.) pentru scrisori prioritare prin avion (dar și terestru).

Pe fața cuponului avem ghilosață o nouă grafică în culoarea gri deschis. Compoziția este o față la marginea unei ape, iar în planul doi un munte fără vegetație vizibilă. Ca text avem în stânga UNION POSTALE UNIVERSELLE și spațiul rezervat ștampilei de control al poștei de origine. De asemenea, în partea inferioară avem în franceză textul: „La lettre - une voie vers l'alphabétisation”.

În cadrul simetric din dreapta se menționează că timbrele primite la schimb nu se lipsesc pe acest spațiu.

Dimensiunile sunt 150x103 mm din care la partea de jos avem o fâșie de 25x150 mm galbenă și liberă pe avers, iar pe revers are cod de bare și un text în litere și cifre. Acest cupon prezintă filigran tip D (Fig. 12) care este format din emblema UPU, trei stele cu opt colțuri și o nouă aranjare a inițialelor UPU. Cuponul a fost valabil până la data de 31 decembrie 2006.

Pentru România, prețul cuponului la cumpărare a fost de 28.900 Lei și în mărci uzuale la schimb de 16.900 Lei (CRI 27, Tabel 1).

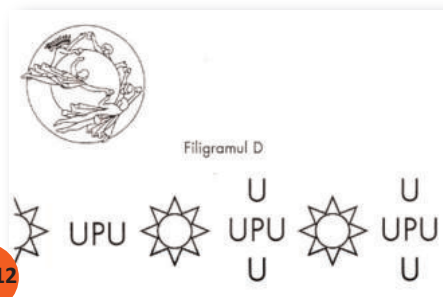

Fig. 12

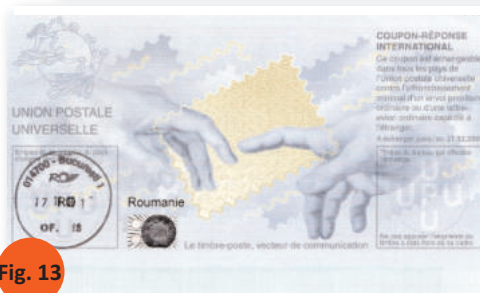

Fig. 13

CRI V, 2006 - model BEIJING

Format 150x103 mm din care la partea de jos avem o fâșie de 25x150 mm galbenă și liberă pe avers, iar pe revers are cod de bare, iar textul în litere și cifre este RO 20060703 20091231 3004587 074 HA. Pe fața cuponului avem ghilosață o nouă grafică având în compoziție două mâini și o marcă poștală. Ca text avem în stânga UNION POSTALE UNIVERSELLE și spațiul rezervat ștampilei de control al poștei de origine. În cazul Fig. 13, avem datele ștampilei: 014700 - BUCUREȘTI 1 17 11 09 OF 13 și tipărit numele țării Roumanie însoțit de un element de siguranță. De asemenea, în partea inferioară avem în franceză textul: „Le timbre-poste, vecteur de communication”. CRI are recomandarea în limba franceză că trebuie să fie schimbat în locul unei francaturi minime (până la 20 gr.) pentru scrisori prioritare sau prin avion (dar și terestru). Cuponul a fost valabil până la data de 31 decembrie 2009 (Fig. 13).

CRI VI, 2009 - model NAIROBI

Format și text similar cu CRI V - model Beijing. Grafica a fost realizată de Rob VAN GOOR având ca temă marca poștală vector de schimb. Artistul prezintă un glob terestru, mâna, dantelura unei mărci poștale. În partea stângă, deasupra căsuței ștampilei de control este marcat textul: „UN is contre le changement climatique”, însoțit de emblema PNUE. Cuponul pre-

Fig. 14

zintă numeroase elemente de securitate vizibile cu lampa UV. Ca inovație, menționăm posibilitatea introducerii drapelului țării. Cuponul este valabil până la 31 decembrie 2013 (Fig. 14).

CRI își găsește foarte bine locul în colecții tematice, în măsura în care ilustrația acestuia se încadrează în tema exponatului (de ex. personaje mitologice, mâna, pormbel, munți).

Alte informații privind acest subiect^{9, 10}.

⁹ Petru-Aurel Enciu - Cupoane de răspuns internațional, Filatelica, 9/93.

¹⁰ Vezi site-ul UPU la adresa <http://www.upu.int/fr/activites/coupons-reponse-internationaux.html>.

Când o simplă pasiune devine un destin Toate mărcile poștale sunt valoroase

Interviu cu dl Gheorghe TUDOR

Domnule Gheorghe Tudor sunteți un cunoscut filatelist, un poștaș părtaș la toate evenimentele Poștei timp de aproape 65 de ani, care nu s-a dat bătut niciodată. Cine sunteți de fapt?

M-am născut la 14 februarie 1928, în comuna Drăgotești-Popânzălești - Dolj, ca fiu a lui Vasile și al Dumitra Tudor.

Am absolvit Facultatea de Mecanică (1956), activând mulți ani ca șef de secție transporturi poștale din cadrul Direcției Generale de Poștă.

Pasiunea mea pentru filatelie a început de pe băncile școlii, făcând schimburi de timbre cu alți colegi.

Din anul 1977 am organizat numeroase expoziții filatelice, îndeplinind de multe ori funcția de comisar al acestora. Așa cum remarcă prof. Valentin Berezovschi în lucrarea *Evocări din istoria filateliei craiovene* (Ed. SITECH, Craiova 2005), în calitate de director al Liceului Industrial nr. 9 din Craiova am organizat o expoziție permanentă dedicată timbrului românesc, inaugurată la 4 iulie 1977, care s-a bucurat de o mare audiență, constituind o premieră în filatelia românească.

Ca împătimit și apreciat colecționar de întreguri poștale, ce ne puteți spune?

Am o cameră și un mic depozit

în care lucrez. Munca mea o am împărțită pe clasoare, cutii. Sunt cantități impresionante pe care le voi oferi obștei la încheierea activității mele. Cele 150 de CD-uri, 100 de diske, manuscisele, precum și toată colecția de întreguri poștale vor intra în patrimoniul Muzeului Național Filatelic, sub formă de donație. Nu m-am gândit niciodată să fac o afacere din această pasiune, deși aș putea să o fac. Conștiința mă obligă însă să procedez astfel, pentru că de-a lungul anilor m-am bucurat de sprijinul Poștei române, al Asociației Filateliștilor din București și nu am plătit niciodată din pensia mea, care este destul de anemică, pentru cărțile pe care le-am publicat.

O importantă lucrare a dvs. este *Catalogul întregurilor poștale românești*. Ce consemnează aceasta?

Este o lucrare ce cuprinde: trei volume - dedicate plicurilor (1873-2002) și două volume - dedicate cărților poștale (1905-2002). Sunt catalogate de mine circa 25.000 de întreguri poștale românești.

Trebuie să menționez că acest

Fascinat dintotdeauna de universul timbrelor - din care înveți, prin vizionare și istorie și geografie și literatură și date ale științelor naturii și desfășurări sportive - salut această "Călăuză a filatelistului".

Ea omagiază de fapt, o adevărată artă de la celebrul "Cap debour" din 1858 până în zilele noastre iar neobositul domn Gheorghe Tudor ne face să călătorim într-un univers fascinant care indică nivelul înalt al civilizației românești moderne.

Să-i fim recunoscători.

Acad. Răzvan TEODORESCU

catalog înglobează și contribuția filateliștilor: Gabriela și Paul Mircea Roth (pentru perioada 1948-1973), Dumitru C. Biala (pentru perioada 1974-1985).

O altă lucrare de căpătâi o reprezintă *Catalogul Mărcile poștale românești 1858-2009*, cu suplimentele ulterioare. Ce a însemnat această lucrare pentru dvs.?

O lucrare ce însumează o mie de pagini, cu circa opt mii de mărci poștale ce au fost puse în circulație de Administrația poștală românească în cei peste 150 de ani.

În numele cititorilor revistei *philatelica.ro* vă mulțumesc pentru amabilitatea de a ne vorbi despre pasiunea dvs. La Mulți Ani, domnule Tudor!

Cu plăcere. Pasiunea și conștiința nu mă lasă să fac o afacere din timbre.

București, 22 decembrie 2011

A consemnat

Dan N. DOBRESCU

A 21-a licitație Christoph Gärtner GmbH&Co. KG, 6-10 februarie 2012

Cupón - răspuns internațional, CRI I (model ROMA), bloc de patru 3 d Marea Britanie - Capul Bunei Speranțe (lot nr. 6081).

Este probabil unicul bloc de patru aflat într-o colecție privată.

Preț de pornire: 1.000 €

Preț de adjudecare: €

Pages emanate from the

Prehistory of the maximaphily (I)

Esq. Leon IANCOVICI, AIJP

1. Proofs of the beginning.

Such as the biped African hominids, identified seven million years BC, are recognized as being the first **people** on Earth¹ without having a clerk from the Colonies

or from the Population Register to release an acknowledgement certificate belonging to the **human** species, the same goes for the pieces we are going to be talking about later on - and we will continue as far as our strength allows us - that justify, through their spe-

cifics, a certain philatelic and of maximaphily character. It is true, **the period we are referring to is previous, about a quarter of a century, even to that of the TCV phenomenon explosion.**

1.1. We will begin our investigation with an *illustrative presentation*, along two distinctive historical phases, of some authentic pieces, one-of-a-kind, from our collection.

1.1.1. 1878/a, Belgium. The postcard has printed on the front side the Belgian regal crown held by three lions (center up) and the printed stamp of 5 c from the stamps issue of 1869-1878. Additional, it was franked with an adhesive stamp of 5 c Yv #28. The size of the postcard was reduced: 12.5/9 cm.

Sender: S.C. and the recipient is the editor Ludovic Bascher from Paris, France. At the departure, on April 15th, 1878, it was canceled at Gand with two postmarks; the third postmark - BCLG LILLE - is dated April 16th, 1878.

Concordance: BELGIAN REGAL CROWN, shown on the postcard and on the adhesive stamp.

1.1.2. 1878/b, Bayern Kingdom.

The postcard has printed on the front side the emblem of the Bayern Kingdom and embossed the value of 5p. Additional, the postcard was franked with an adhesive stamp of 5p (Yv #39.) of the issue of 1875. It was sent from Bachem II (?) on June 7th, 1878 and by the time it arrived to Paris, at the destination on June 9th, 1878, it received another double circle ambulance cancellation, of red color, on June 8th, 1878.

Size: 13.7/8.7 cm.

Concordance: BAYERN KINGDOMS CROWN MARKINGS.

1.1.3. 1879/a, Belgium. A postcard with similar characteristics to that presented at 1878/a above. The printed stamp of 5c, brown-red color; belonging to the issue 1866-67. Regarding the adhesive stamp applied supplementary, of the same face value of 5c, pale orange (Yv #28) belonging to the issue 1869-78. The mail left Brussels on October 2nd, 1879 and arrived on October 8th, 1879, receiving on October 2nd, 1879 a red Belgium ambulance postmark.

Concordance: THE BELGIAN ROYAL CROWN, seen on both the postcard and the adhesive stamp.

1.1.4. 1886/a, Denmark. A postcard, size 14.1/9 cm, having printed on the front side a double frame and on the top left the Danish royal coat of arms. The same picture is found on the green adhesive stamp of 50 face value (Yv #32) from the issue of the year 1882, applied supplementary on the printed stamp, having the same face value and identical illustration. Written and sent from Copenhagen on July 27th, 1886, it arrives the next day to its destination (HAMBOURG 28 7 86), as it is proven by the four postmarks (two at departure, two at arrival). **Concordance:** DANISH ROYAL INSIGNIA, shown both on the postcard and on the adhesive stamp.

1.1.5. 1890/a, Grand Duchy of Luxembourg. A printed stamp, an adhesive stamp (Yv #50, 1882 issue) and an embossed impression on the postcard paper, all showing the coat of arms of the Grand Duchy of Luxembourg. Contrary to the mark „for inland”, the mail was sent by postal wagon from Luxembourg on May 14th, 1890 hours 5-6 and arrived the same day, at 12 o'clock at Liege, Belgium. **Concordance:** GRAND DUCHY OF LUXEMOURG EMBLEMS.

1.1.6. 1891/a, Hungary. A beautiful - and rare - postcard item, filigreed on the entire surface, printed on orange paper, size 14.5/9.5 cm. Embossed on the top right is the value of 2 kr from the issue of 1881. On the top left the Hungary coat of arms is printed, along side of which the blue adhesive stamp of 10 kr was applied (Yv #28). The mail traveled by railways mail service on the route Csik-Szent-Márton-Brassó, fact shown by both the handwriting, as well as the departure postmarks cancelling the two stamps, just as in the receipt no. 265 „Expres”. The mail traveled the mentioned distance between February 20th and 21st of 1891.

Concordance: ST STEPHAN CROWN, which is shown on the postcard and on both stamps.

1.2.1. 1891/b, Switzerland. A very rare postcard, of photomontage type, where the surface is $\frac{3}{4}$ covered by 5 illustrations from the Swiss town Schwyz. The sender, Dr. Alant Prinquet addresses it on Tuesday, September 15th 1891, to Mr. Octave Germiquet at the Neuville Postal Bureau. The postcard is franked with a brown - carmine adhesive stamp of 5 c face value (Yv #59, issue 1882).

Concordance: THE CROSS, picture we find on both the adhesive stamp, as well as on 3 of the 5 illustrations.

1.2.2. 1892/a, Switzerland. A very rare postcard, a lithography realized in the Eglin workshops from Lucerna. On almost 60% of the picture surface we find two images, the first one being Lucerna's panorama seen from the d'Agletterre Hotel, and the second one showing the hotel itself, all framed with a superb floral motif, where we can distinguish the famous „Edelweiss". The card is franked with a rose adhesive stamp of 10 c, (Yv #60, 1882 issue) and circulated on April 7th, 1892 from Switzerland to Norway.

Concordance: THE CROSS, which is shown on both the stamp, and on the flag raised on the hotel, as well as on both the departure postmarks.

1.2.3. 1893/a, Switzerland. A rare postcard, a lithography realized in June 1893 and having the circulation allowed only until December 31st, 1893. Issued for the purpose to mark Golden Jubilee of the Swiss Posts, it shows a mountain route travelled by a post carriage to which three white stallions are driven by a coachman. The itinerary, allegoric, also shows a portal, with the inscription „Jubilee Post Card" and the image of the Swiss Red Cross in an oval. The postcard was sent registered, according to the receipt no. R 816 and the departure postmark: ZURICH BAHNHOF 23.VI.93. On the reverse, on the correspondence reserved space, the sender is asking Mrs. Nathalia Murioh to keep this postcard safe (statement written in a frame), which shows that at least the sender was a collector.

Concordance: SWISS CROSS, on the adhesive stamp and on the picture postcard.

1.2.4. 1893/6, Switzerland. A rare lithography, picturing through the same montage system, images from the mountain village Villars Ollon: The Grand hotel with the same name, at the bottom of the snowy Alps, in the middle of a superb landscape guarded by pines and... snowdrops. An image in a medallion shows the Alsacia Lorena Hotel from Cannes, belonging to the same house. On both buildings the Swiss Cross flag is raised, cross that can also be found on the adhesive stamp (Yv #60, 10 c rose, issue of 1882), as well as on the departure postmark VILLARS s OLLON 15VII93. **Concordance:** THE SWISS CROSS, which is on the litho image, the stamp and the postmark.

1.2.5. 1896/a, Switzerland. In the Synnberg&Ruttger Lithography was issued a splendid lithographed postcard showing the Axenfel Grand Hotel Pension panorama. Both on top of the towering hotel, as well as on the shore of Luzerne Lake, a flag flutters fully, whose only marking is the Swiss Cross. The postcard circulated on the route Marschaca (departure 5.6.96) and Freiburg (6.6.96), and the franking was made by three departure postmarks. The arrival at the destination was marked by a postmark, all very clearly to serve the documentary purpose. **Concordance:** THE SWISS CROSS, shown twice on the picture postcard, and twice on the adhesive stamps and on all three postmarks applied at the departure post office.

1.2.6. 1897/a, Brazil. A superb lithography representing, altogether the mountain, the ocean and the island, brings Brazil of the year 1897 to the fore. Two adhesive stamps colored orange and blue, of 20 reis each (Yv #80, issue of 1894) represent the franking dedicated to sending the postcard to Berlin, all the way from PEDRAS-BRANCAS, receiving the cancellation 18 OUT 97. After a journey that continued to DOS DOBLE and RIO DE JANEIRO, proven by the cancellations of 19 and 26 OUT 97, the mail is on its way to its destination. **Concordance:** BRAZILIAN LANDSCAPE, identical in the illustration and the adhesive stamps.

1.2.7. 1899/a, Italy. Lithography dedicated to the promotion of the Carozzi Agostino Company from Milan, awarded with a handful of golden medals at the Italian-American exhibition that took place in Geneva in 1899. On the reverse of one of these pictured medals there is the effigy of king Umberto the First, the same one that is shown on the adhesive stamp of 10c, of carmine color (Yv #59, issue of 1891). The mail traveled on the route Milan - Brescia, departing on March 27th 1899, according to the cancellation.

Concordance: King Umberto.

1.2.8. 1899/b, Italy. Another advertising postcard, edited by H. Onter & C. from Napoli, dedicated for promoting the fine wines labeled MARSALA, distributed in France by D. Florio Martinez & Cie Company, holder of many golden medals received in Lyon in 1894 and in Bordeaux in 1895. The company's emblem contains, amongst other elements, Italy's Crown, shown on both the postcards illustration, and on the adhesive stamp Yv #58, of 5c, color green, of issue 1891.

Concordance: ITALIAN ROYAL CROWN.

1.2.9. 1900/a, Italy. Rare postcard, titled "XIII CONGRESSO EUCARISTICO" and dedicated to the Eucharistic Exhibition, Art, Industry and History. Allegory representing biblical scenes. Size: 13.8/9 cm. Receiver: Signorina Bosa Via Bonato, Padova. Franked with the rouge-brown adhesive stamp of 2 c, Yv #56/1891.

Cancellation: Milano, 10.6.1900. **Concordance:** THE CROSS, on the lower left corner of the postcard and on the middle of the stamp.

Leon IANCOVICI, born on January 16th, 1949, in Craiova, licentiate of Faculty of Law - University of Bucharest (1972), Juridical Section, specialist in international commercial laws, international maritime and fluvial laws, the author in Romania of the laws of the commercial insurance. Philatelic studies: recognized documentary philatelic activity (1961), studies and research in maximaphily. His exhibit *Predecessors of the modern maximaphily (1871-1910)* received Gold medal at world exhibition EFIRO 2008. Contact: iancovicileon@yahoo.com

1 *** *Illustrated Chronic of Mankind*, Weissen Media Verlag GmbH, Gutersloh/Munchen 2008, edition translated into Romanian, volume I, page 14 and next.

Sticla, între mărgică și fibra optică (IV)

Florin PATAPIE-RAICU

Gândindu-mă strict la domeniul științei fizicii al cărei slujitor sunt, mi-am dat seama încă odată (dacă mai era nevoie) că sticla face parte integrantă din viața noastră mai mult decât orice altă substanță existentă pe Pământ. Am realizat mental că până și la măsurarea mărimilor fizice de bază ale actualului *Sistem Internațional de Unități* (SI) se folosește - în diverse grade - STICLA. **Timpul**, o mărime fizică știută și... percepută de toată lumea, a fost măsurat din vechime cu un obiect din sticlă în care se afla nisip (iar acesta, la rândul său - o materie primă utilizată la producerea sticlei!); clepsidra (Fig. 82, Elveția Mi #859), despre care se zice că ar fi fost inventată în Alexandria la mijlocul secolului al III-lea (dar despre care există dovezi scrise nu mai devreme de secolul al XIV-lea), ar fi intrat de fapt în utilizarea curentă în secolul al XI-lea, ca un element complementar al busolei în domeniul navigației maritime. Începând cu secolul al XV-lea clepsidrele sunt folosite pe larg în diverse domenii de aplicație: pe mare la stabilirea vitezei de deplasare a unei corăbii (Fig. 83, TAAF Mi #291), în biserică (sub numele de clepsidra de amvon) pentru au-

tolimitarea de către preot a duratei unei predici (Fig. 84, Elveția Mi #731), în cadrul incipientelor procese industriale pentru măsurarea

timpilor de operare la diverse tipuri de cuptoare în care se făceau tratamente termice ale unor lingouri sau obiecte metalice semifabricate, în bucătăria celor bogăți pentru cronometrarea exactă a timpului de fierbere a unui ou moale, ori - după gust - a unuiu tare, sau chiar în viața politică, la limitarea timpului de vot în parlamentele democrațiilor vremii (clepsidra este folosită în acest scop și în prezent, de exemplu în ambele camere ale Parlamentului Australiei!). Mai târziu, după inventarea ceasurilor mecanice de birou (Fig. 85, Austria Mi #1330 și Mi #1344-46; Fig. 86, Ungaria Mi #4123A dintr-o serie de 4 timbre ilustrate cu ceasuri vechi etc.) ori a celor de mână (Fig. 87, RDG Mi #1601) - care au luat locul clepsidrelor, sticla a rămas elementul de protecție transparent între elementele indicatoare ale orei și mediul înconjurător mai mult sau mai puțin ostil unui mecanism fin de ceasornic ori unui oscilator cu cuarț (și acesta din urmă, la rândul său, un oxid de siliciu - ruda nobilă a modestului nisip folosit la fabricarea sticlei). **Masa** unui corp, mai greu de imaginat în a fi măsurată cu un aparat care să aibă părți din

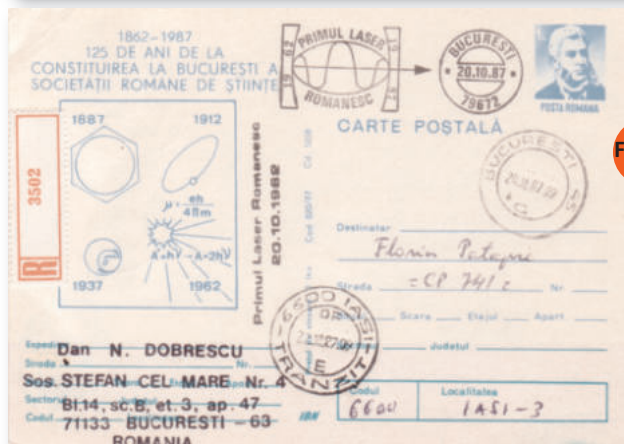
sticlă, este determinată cu precizie de multă vreme prin utilizarea balanțelor analitice protejate - fie prin incinte cu ferestre din sticlă, fie prin clopote din sticlă vidate - contra celor mai mici curenți de aer care pot influența stabilitatea platanelor aparatului (deci și precizia măsurătorii) în orice laborator care se respectă (Fig. 88, Ungaria Mi #3116A - o balanță inclusă într-o cupolă vidată din sticlă). Prototipul internațional

al kilogramului, constând într-un cilindru realizat din platină și iridiu se păstrează la Biroul Internațional de Măsură și Greutăți de la Sèvres - Franța sub două clopote din sticlă transparentă, într-o atmosferă vidată (Fig. 89, Bulgaria Mi #2381) pentru a se reduce cât mai mult posibil corodarea în timp a acestui etalon de greutate. Cei de vârsta mea își amintesc de cântarele cu cadranul protejat prin sticlă, atât de partea cumpărătorului cât și de cea a vânzătorului de la sectorul *Mezeluri și brânzeturi* al oricărui *Magazin alimentar* de pe la mijlocul secolului trecut; acum orice cetățean își poate cântări o trimiteri poștală - cu precizie de ordinul gramului - la balanța electronică a oricărui ghișeu poștal, citind apoi rezultatul indicat prin transparența unei ferestre din sticlă. În cazul măsurării **Lungimii** (o altă mărime fundamentală a SI) în măsurătorile de inginerie utilizăm teodolitul - un aparat dotat cu lentile confecționate din sticlă optică (Fig. 90, Elveția Mi #194) - ori pentru situații în care se cere o și mai mare precizie - fie ele străpungeri de tuneluri, stabilirea de noi recorduri sportive (de exemplu la săritura în lungime) sau măsurarea distanțelor permanente variabile de la Pământ la Lună - aparate de măsură cu laser^{[4],[5]}, care - evident - au în componență sticle și oglinzi speciale (Fig. 91-92, cele două ștampile ocazionale PO017^[6] și PO018^[6] de la București, ambele cu data de 20.10.87, dedicate aniversării a 25 ▶▶▶▶

de ani de la realizarea primului laser românesc de către prof. Ion I. Agârbiceanu; prima ștampilă, a cărei machetă a fost oferită colegilor bucureșteni de către autorul acestui articol, apare menționată - dintr-o eroare - ca aparținând unui alt machetator). **Temperatura absolută** se măsoară cu termometre, aparate care - pe domenii curente ale scării termometrice (cuprinse între $-190\text{ }^{\circ}\text{C}$ și $+700\text{ }^{\circ}\text{C}$) sunt *termometre de sticlă cu lichid* (Fig. 93, Ghana Mi #633) și indiferent de corpul (lichidul) termometric utilizat în aceste dispozitive de măsură - ele au un înveliș din sticlă specială transparentă care înglobează o scală cât mai precis etalonată pentru a se putea citi valoarea temperaturii măsurate în grade (reamintim că un *grad Celsius* este egal cu un *Kelvin*, doar scăările lor de măsură au puncte de referință diferite, specifice fiecărei scări termometrice în parte - aserțiune ilustrată printr-o grafică sugestivă pe timbrul din fosta Comunitate Est-africană compusă din Kenia, Uganda și Tanzania Mi #194 prezentat în Fig. 94). **Intensitatea curentului electric** se măsoară cu aparate din categoria ampermetrelor, care au ferestre protectoare din sticlă, iar aparatele similare moderne dau indicațiile prin intermediul *tuburilor Nixie* sau al altor sisteme electronice de afișaj, care se prezintă la exterior sub formă de tuburi închise din sticlă transparentă. În ceea ce privește mărimea fizică fundamentală numită **Intensitatea radiată a fluxului de lumină** este evident că măsurarea sa implică dispozitive optice, care sunt realizate din sticle optice speciale. **Cantitatea de substanță**, ultima mărime fundamentală a SI, are unitatea de măsură *mol*, care - din motive istorice - este legată de *gram*, un submulțu al unității fundamentale *kilogramul* despre care am vorbit mai sus. Pe scurt, am văzut cum - în absența sticlei - știința în societatea umană contemporană ar fi fost altfel, poate ceva mai săracă, deci și noi am fi fost ceva mai în urmă pe traseul evoluției umane. Pe de altă

parte, și în acest domeniu a existat un permanent *feedback* între savanți și societate, oamenii de știință și inventatorii din domeniul cercetării materialelor - în particular cei din domeniul STICLII și

al preocupărilor conexe - promovând în permanență căutările în scopul realizării unor variate produse din acest material, cu proprietăți din cele mai neașteptate (dar mereu explicate din ►►►

punct de vedere științific) și care s-a răspândit celor mai speciale cerințe de utilizare.

În continuare vom urmări, inclusiv cu exemplificări filatelice, istoria evoluției fabuloase a sticlei care s-a petrecut în ultimul secol și jumătate.

Începutul secolului al XIX-lea se caracterizează printr-o efervescență a gândirii practice și a aplicării în viața de zi cu zi a numeroase invenții, care ulterior au fost perfecționate pe baze științifice și dezvoltate pe criterii practice la nivel de industrii producătoare de obiecte intrate în cotidian și de care cu greu ne-am mai putea lipsi.

Louis Jacques Mandé Daguerre (Fig. 95, Surinam Mi #1311) este considerat părintele fotografiei prin invenția sa numită *dagherotipie*. În anul 1826 îl cunoaște pe Joseph Nicéphore Niépce (Fig. 96, Wallis et Futuna Mi #447; Surinam Mi #1309), care se ocupa cu capatarea și fixarea imaginii pe un suport solid și care este creditat în istoria științei ca autorul primului clișeu fotografic. Cei doi semnează un contract prin care își împart sarcinile în activitatea de perfecționare a sistemului, punând la punct procedeul care va utiliza o nouă configurație a camerei obscure (Fig. 97, Surinam Mi #1310), dotând-o cu o diafragmă cu iris (Franța Mi #2396) și inventând astfel primul obiectiv fotografic. Conștient de importanța potențială a procedeului în astronomie, fizicia-

nul și astronomul François Arago (Franța Mi#853, Mi#2532) promovează fotografia care se naște atunci, susținând *dagherotipia* pusă la punct de Daguerre. Arago prezintă primele clișee ale invenției lui Niépce și Daguerre în ședința reunită din 7 ianuarie 1839 a *Academiei Franceze de Științe* și a *Academiei de Arte frumoase* (Fig. 98, Franța Mi #446). Brevetul lui Daguerre a fost achiziționat de către guvernul francez care, la 19 august 1839, a anunțat invenția ca fiind un *cadou făcut omenirii*. *Dagherotipia* s-a răspândit rapid în lume, cu excepția Angliei, unde Daguerre își patentase în secret procedeul înainte de a-l vinde guvernului francez. La începutul anilor 1840, invenția a fost prezentată artiștilor din Statele Unite de către Samuel Morse, inventatorul telegrafului. În curând s-a născut o piață înfloritoare a portretelor, de multe ori prin munca artiștilor ambulanți care călătoreau din oraș în oraș. *Dagherotipia* a fost folosită doar în jur de vreo zece ani, deoarece a fost înlocuită - succesiv, în permanență și tot mai eficient - prin alte și mereu alte procedee (de exemplu, slovenul Janez Avguštin Puhar - Fig. 99, Slovenia Mi #80 - inventează în anul 1841 un procedeu pentru realizarea fotografiilor pe sticlă). Astăzi asistăm la înlocuirea fotografiei clasice prin cea digitală și la falimentul unor vechi și profitabile firme, cum ar fi la acest început de an 2012 în

Fig. 93

cazul firmei americane *Eastman Kodak*: *Wall Street Journal* a comunicat miercuri 5 ianuarie 2012 că *Eastman Kodak*, firmă cu istorie de 131 de ani în domeniul fotografiei și tehnologiei imaginii, intenționează să ceară protecție potrivit legii falimentului în luna ianuarie sau cel mai târziu în februarie 2012, după mai mult de patru ani de pierderi financiare.

Obiectivul complex din sticlă al aparatului fotografic a rămas însă o piesă componentă de neînlocuit, iar dagherotipiile au devenit obiecte din ce în ce mai scumpe și extrem de căutate de către colecționari. Unele dagherotipii produse de *Southworth & Hawes* din Boston sau de *George S. Cook* din Charleston sunt considerate capodopere ale artei fotografice.

Matematicianul și fizicianul Joseph Petzval a aflat de invenția lui Daguerre de la prietenul său, matematicianul și fizicianul Andreas von Ettinghausen - profesor pe atunci la *Universitatea din Viena* (savantul actualmente creditat în istoria științei ca ►►►

Fig. 95

Fig. 96

Fig. 97

Fig. 98

Fig. 99

proiectantul primei mașini electromagnetice care utiliza fenomenul de inducție electromagnetică pentru producerea energiei electrice). *Dagherotipia* avea o problemă prin aceea că timpul de expunere necesar obținerii unui portret era de 30 de minute. La îndemnul lui Ettinghausen, Petzval înființează un laborator și un atelier la Kahlenberg lângă Viena, iar după 6 luni de calcule laborioase - în anul 1840 - finalizează proiectul unui sistem de lentile obiectiv îmbunătățite, utilizabil atât pentru fotografierea peisajelor cât și a portretelor. Deoarece arma artileriei era una dintre rarele profesii în care se utilizau calcule matematice, pentru a veni în ajutorul laborioasei activități de calcul matematic la proiectul condus de Petzval, arhiducele Ludvig i-a pus savantului la dispoziție 8 *canonieri* și trei caporali de artilerie. Calculele efectuate în tandem de acești oameni au fost considerate drept un prim exemplu - fie el și uman - de computer paralel^[7]. Prima cameră fotografică metalică având ca obiectiv sistemul de lentile inventat de Joseph Petzval (Fig. 100, Austria Mi #1428) este prototipul camerelor fotografice moderne din zilele noastre. Dispozitivul reducea în mod considerabil aberațiile optice, intensitatea luminoasă la acest obiectiv fotografic era net superioară ca valoare celei a obiectivului lui Daguerre din 1839, iar timpul de expunere - în funcție de condițiile de iluminare - erau cuprinși între 15-30 secunde, ceea ce permitea obținerea pentru prima dată a unor instantanee fotografice la nivelul epocii.

Următorul pas firesc în evoluția

captării și producerii imaginilor pe diverse suporturi a fost crearea unui sistem de imagini în mișcare. Terenul era deja pregătit de tehnica fotografiei în plină ascensiune și Auguste Lumière împreună cu Louis Lumière - cunoscuți sub numele generic de *frații Lumière* - sunt cei doi ingineri francezi care au jucat un rol primordial în istoria fotografiei și a cinematografului (Fig. 101, Franța Mi #1059, Mi #2397; Uruguay Mi #2133; Spania Mi #3218; Mali Mi #237). Frații Lumière au depus peste 170 de brevete, majoritatea în domeniul fotografiei. Ei sunt la originea cinematografului, care a lansat definitiv această industrie în anul 1895. Camera de filmare și camera de proiecție a filmului - la început unul și același simplu obiect reversibil, în prezent două dispozitive complexe diferite - sunt cele două aparate dotate cu sisteme de lentile optice care au legătură cu subiectul acestui articol. Patentul acordat fraților Lumière în februarie 1895 avea titlul de *Aparat pentru obținerea și vizionarea imaginilor*, numit generic de către ei *Cinematograf*. Prima reprezentare privată a cinematografului Lumière a avut loc la Paris pe 22 martie 1895 la sediul *Societății pentru Încurajarea Industriei Naționale*. Prima proiecție cinematografică publică a unui film - cu *aparatură* fraților Lumière - s-a realizat pe 28 decembrie 1895, tot la Paris, în *Salon indien du Grand Café* (Salonul indian al restaurantului *Grand Café*) de pe *Boulevard des Capucines*. Filmul proiectat - primul film al fraților Lumière - intitulat *La Sortie de l'usine Lumière à Lyon* (*Ieșirea din Uzinele Lumière din*

Lyon) a fost turnat în 19 martie 1895 la Lyon, pe strada Saint-Victor (astăzi rue du Premier-Film/ strada Primului film, unde se află Institutul Lumière). Un alt film foarte important a fost *L'Arrivée d'un train en gare de La Ciotat* (*Sosirea unui tren în gara La Ciotat*), care a rulat - imediat după premi- era franceză - și la București. Prima comedie cinematografică și cel mai faimos film al fraților Lumière - turnat în vara anului 1895 - este celebrul *Le Jardinier* (*Grădinarul*), care mai târziu va deveni *L'Arroseur arrosé* (*Grădinarul stropit*).

Industria fotografică și noua industrie cinematografică vor beneficia de rapida dezvoltare a tehnologiei sticlei și a științei opticii, devenind niște domenii de activitate din ce în ce mai profitabile, în care vor munci și din care își vor câștiga existența sute și sute de mii de angajați.

Otto Schott - chimist și specialist german în domeniul elaborării sticlei - a lansat în anul 1884, la Jena, producția celebrei sticle termorezistente. Pe marca poștală din RDG (Fig. 102, Mi #2848) emisă în anul 1984 cu ocazia sărbătoririi centenarului sticlei de Jena, apar portretul savantului și formula sticlei borosilicate, caracterizată printr-o mare rezistență chimică și un coeficient mic de dilatare - proprietăți pe baza cărora este utilizată la fabricarea sticlăriei de laborator. Ca materie primă folosită la elaborarea sticlei de Jena, cel puțin după al Doilea Război Mondial, la întreprinderea *Jenaer Glaswerk Schott & Genossen* din fosta RDG s-au folosit nisipuri cuarțoase de la ►►►

OWENS-ILLINOIS GLASS COMPANY
P. O. Box 1035-1036
Toledo, Ohio

Fig.
104

No. 17 HISTORY OF GLASS

HEAT-RESISTANT GLASS 1904

exploatarea de la Miorcani (situată în nord-estul României). Actuala firmă *Schott AG* este bine cunoscută de către comunitatea fotografică pentru fabricarea componentelor din sticlă ale firmei *Zeiss* și a lentilelor firmei *Schneider Kreuznach*. Firma editează publicația *Schott Glass Catalog (Catalogul Sticlelor Schott)*, care este o referință standard pentru proprietățile multor sticle optice produse de această firmă cât și de alte companii.

În domeniul filateliei tematice, cu referire doar la mărcile poștale

care ilustrează *sticlăria de laborator*, cunoscutul colecționar și expozant american David A. Hendricker^[8] - profesor în Departamentul de Chimie și Biochimie al *Universității din Ohio* - a repertoriat un număr de 598 de timbre emise în diverse țări ale lumii, România fiind prezentă cu 18 citări. În *Fig. 103* este prezentată versiunea **nedatăată** a unui timbru din Camerun, Mi #697, timbru nerepertoriat ca atare în comprehensiva listă a dlui profesor David A. Hendricker și care ar putea fi a 599-a marcă poștală ilustrată la tema

menționată. Desigur, între timp, numărul acestor timbre a trecut de 600, iar un colecționar autohton ar putea realiza un exponat tematic vast, în care să fie prezente - în mod firesc - și întreguri poștale, ștampile speciale ori francaturi mecanice, cum este de exemplu cea din *Fig. 104* dedicată sticlei termorezistente și purtând numărul de ordine 17 în cadrul faimoasei serii dedicate *Istoriei sticlei*, emisă în anii '40 ai secolului trecut de către firma *Owens-Illinois Glass Company* din SUA.

Bibliografie:

^[4] Florin Patapie-Raicu - *Laserul românesc la a 25-a aniversare*, Filatelia, XXXVI, 10 (377)/octombrie 1987, p.4

^[5] Florin Patapie-Raicu - *Laserul în filatelia mondială*, Filatelia, XXXVII, 2 (381)/februarie 1988, p.7 și 13

^[6] Dan N. Dobrescu - *Contribuții la evocarea unor evenimente/Contributions to the evocation of some events 1985-2008*, Axa 2008, p. 21

^[7] http://en.wikipedia.org/wiki/Parallel_computing

^[8] David A. Hendricker - *Chemical labware*, Filatelia Chimica et Physica, vol. 26, Number 3, Summer 2004, pp.183-217

Florin PATAPIE-RAICU, licențiat al facultății de fizică a Universității Al. I. Cuza din Iași, cercetător științific principal cu activitate în domeniul biofizicii membranelor celulare și în cel al științei materialelor cu aplicații în aeronautică și în energia nucleară. Domeniile de specializare filatelice: astrofilatelia, filatelia tematică axată în principal pe istoria științei, de la micro- la macrocosmos; machetator a peste 250 de ștampile ocazionale (în țară, dar și în străinătate), al unui număr similar de ilustrații pentru plăcuțe ocazionale și al unor întreguri poștale, autor a peste 220 de articole filatelice în diverse publicații din țară și din străinătate. Președinte al Societății Filatelice Moldova-Iași.
Contact: fpatapie@yahoo.com.

Savantul de pe NONMAXIMĂ (4) Auguste și Louis Lumière

Auguste Marie Louis Nicolas Lumière (1862-1954) și Louis Jean Lumière (1864-1948) - cunoscuți în istoria științei sub numele de **frații Lumière** - s-au născut la Besançon, dar s-au mutat la Lyon în anul 1870, unde au urmat cursurile colegiului *La Martinière* -

cea mai importantă școală tehnică din acest oraș, capitală a departamentului Rhône și a regiunii Rhône-Alpes. În anul 1881, cei doi tineri inventori sunt la originea realizării și comercializării cu mare profit a plăcilor fotografice instantanee. Anul 1895 a fost pentru familia Lumière unul de succes: tatăl lor - fotografatul Claude-

Antoine Lumière - a deschis la Lyon o uzină destinată fabricării aparatelor de fotografiat. Aici, Louis a lucrat ca fizician și Auguste - ca manager. În același an, Auguste și Louis Lumière inventează aparatul numit *Cinématographe*, pe care îl prezintă Academiei de Științe din Paris la 22 martie. În următoarele decenii au brevetat numeroase invenții, atât în domeniul celei de-a șaptea arte ori în cel al fotografiei, cât și în domenii neașteptate - cum ar fi biologia sau aviația.

Un document filatelico-poștal francez, care s-a dorit a fi o maximă în intenția realizatorilor, dar care - în fapt - este o piesă tematică adecvată - confecționată la doar 8 zile de la data emiterii seriei *Europa CEPT* cu tema *Mari realizări ale umanității* - poartă o ștampilă ocazională din Lyon cu data de 7 mai 1983 (având textul *Auguste - Lumière - Louis* și ilustrația cu frații Lumière lângă camera lor de filmare/proiecție) aplicată pe timbrul dedicat cinematografului. Suportul acestei piese tematice este unul ceva mai vechi, realizat în anul 1955 de firma *Helio M. Lescuyer & Fils - Lyon* cu ocazia celei de-a 60-a aniversări a faimoasei invenții.

Florin PATAPIE - RAICU

VALAHICUM sau perenitatea românească în filatelie (II)

László KÁLLAI

Franța: 2006 - Sculpturi de Constantin Brâncuși emisiune comună Franța-România (Scott # 3245-46). Descriere: mărcile redă operele „Muză adormită” și „Somnul” (Fig. 13).

Gabon: 2000 - Locomotive (Scott #992). Descriere: emisiunea este compusă dintr-o serie de patru valori, două coli de șase mărci poștale și două minicoli de trei respectiv de patru piese. Valoarea nominală de 500fr redă imaginea unei locomotive românești din categoria Co-Co¹⁴ (tractor feroviar cu două grupuri de câte trei boghiuri cu tracțiune separată pentru fiecare grup) - Fig. 14.

Gambia: 1990 - Campionatul Mondial de Fotbal - Italia (Scott #1023). Descriere: emisiunea este compusă din patru mărci poștale și două colițe. Una dintre colițe redă imaginea unui component al lotului naționalei României.

Gambia: 1992 - Jocurile Olimpice de Vară - Barcelona (Scott #1197). Descriere: marca de 20b are ca ilustrație gimnasta Nadia Comăneci.

Gambia: 1996 - Campionatul European de Fotbal - Anglia (Scott #1760 și Scott #1776 din seria 1750-81). Descriere: emisiunea are în compoziție 16 mărci poștale și 16 colițe.

Pe marca pe care apare echipa națională a României în dreapta imaginii, pe vertical, este scris cuvântul „ROMANIA”. În cele patru colițe ale minicoliilor apare și tricolorul românesc.

Una dintre cele 16 colițe are ca actor pe căpitanul naționalei României, Gheorghe Hagi supranumit „Regele fotbalului românesc” și „Maradona din Carpați”.

Gambia: 1996 - Jocurile Olim-

Fig. 13

pice de Vară - Atlanta (Scott #1786 din seria 1782-89). Descriere: Emisiunea este formată dintr-o serie de patru valori, două minicoli și două colițe. Una dintre mărcile din minicoală cu valoarea nominală de 3d are ca ilustrație pe Nadia Comăneci, triplă campioană olimpică la gimnastică la Jocurile Olimpice din 1976, ce s-au desfășurat la Montreal.

Gambia: 1997 - Campionatul Mondial de Fotbal - Franța '98 (Scott #2001 din seria 1993-2006). Descriere: seria are în compoziție șase mărci poștale, patru minicoli formate din opt mărci și o viniță și patru colițe. Pe una din minicoli apare jucătorul Florin Răducioiu, component al lotului naționalei României la acea vreme (Fig. 15).

Gambia: 2000 - Vizitele Papei Ioan Paul al II-lea în perioada 1991-1999 (Scott #2228 din seria 2223-36). Descriere: emisiunea conține șase minicoli formate din zece mărci poștale plus două vinițe și opt colițe. În minicoala Scott #2228 o marcă poștală imortalizează un moment din vizita Papală la București (Fig. 16).

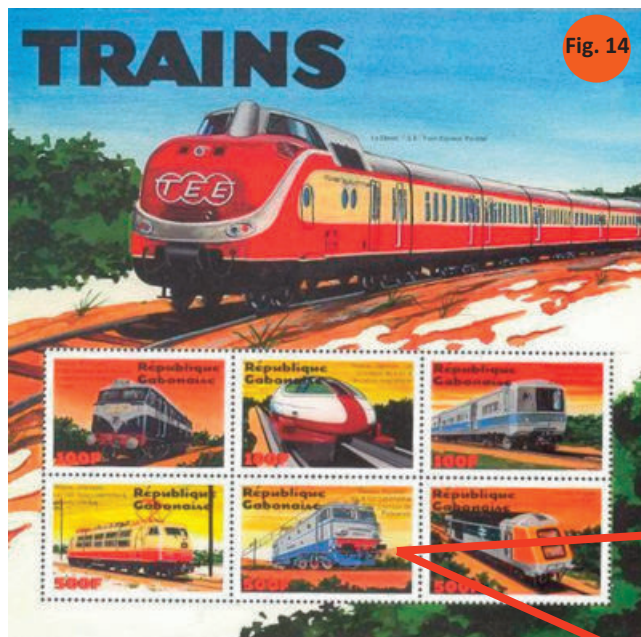

Fig. 14

¹⁴ List of Electropuere locomotives - Wikipedia - http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Electropuere_locomotives

Ghana: 1990 - Campionatul Mondial de Fotbal - Italia (Scott #1250 din seria 1247-56). Descriere: seria are în componență opt mărci poștale și două colițe. Marca poștală cu valoare nominală 80ce prezintă o fază de joc al cărei actor principal este un jucător tricolor. În interiorul cadrului este scris „ROMANIA”.

Ghana: 1998 - Vapoare (Scott #2036 din seria 2036-39). Descriere: emisiunea este compusă din două minicoli de nouă mărci poștale și două colițe. Una dintre mărcile din minicoala Scott #2036 redă nava de pasageri „Transylvania”¹⁵ (Fig. 17).

Grecia: 1938 - Înțelegerea Balcanică¹⁶ (Scott #412). Descriere: marca de 6d este ilustrată cu stemele țărilor participante la Înțelegerea Balcanică - România, Grecia, Turcia și Iugoslavia (Fig. 18a).

Grecia: 1940 - Înțelegerea Balcanică¹⁷ (Scott #425-26). Descriere: cele două mărci (6d albastru și 8d albastru-gri) au fost ilustrate cu stemele țărilor participante la Înțelegerea Balcanică - România, Grecia, Turcia și Iugoslavia (Fig. 18b și 18c).

Grenada: 1994 - Centenarul Comitetului Olimpic (Scott #2361 din seria 2360-62). Descriere: marca de 1,50\$ o înfățișează pe Nadia Comăneci.

Grenada-Grenadines: 1994 - Campionatul Mondial de Fotbal SUA (Scott #1583 din seria 1577-86). Descriere: marca de 4\$ are ca actor principal pe căpitanul selecționetei române, Gheorghe Hagi.

Grenada-Grenadines: 1996 - Jocurile Olimpice de Vară - Atlanta (Scott #1851 din seria 1847-54). Descriere: Emisiunea este formată dintr-o serie de patru valori, două minicoli și două colițe. Una dintre mărcile cu valoare nominală de 1\$ are ca ilustrație pe Nadia Comăneci.

Guyana: 1989 - Medaliații Jocurilor Olimpice de Vară (Scott #2085). Descriere: supratipar auriu sau argintiu a mărcilor Scott #280 - Fluturi - din 1978-80. Pe marca de 10c (Archonias bellona) a fost efectuat supratipar cu textul „Woman's/Gymnastics/Silivas/Romania”¹⁸. Emisiunea a apărut în coli de 20 de mărci poștale.

Guyana: 1991 - Medaliați cu aur ai Jocurilor Olimpice (Scott #2392 din seria 2390-97). Descriere: seria formată din opt minicoli. Una dintre cele două minicoli care are mărci cu valoare nominală de 20\$, marca poștală nr. 5 este ilustrată cu chipul gimnastei Nadia Comăneci.

Guyana: 1993 - Cel de-al Doilea Război Mondial (Scott #2709). Descriere: Emisiunea este compusă din 11 mărci poștale, două minicoli și o coliță. Una dintre mărcile minicolii Scott #2709 este ilustrată cu un avion bombardier B-24 în timpul atacului de Ploiești (Operațiunea Tidal Wave¹⁹) - Fig. 19.

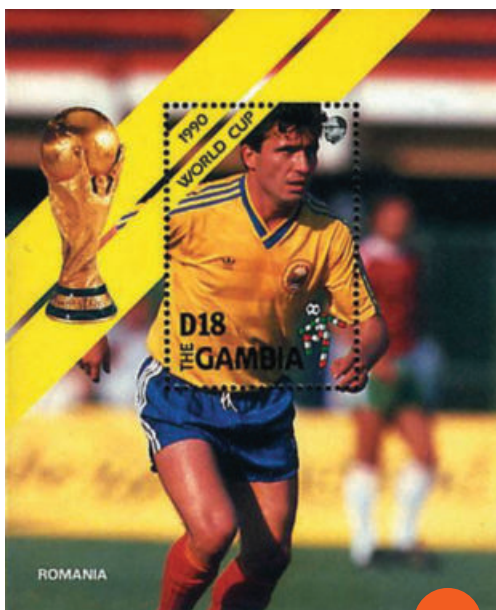

Fig. 15

Fig. 16

¹⁵ marinarii.ro - http://www.marinarii.ro/nave-de-istorie.php?id=3&name=Nava_Transilvania

¹⁶ - Înțelegerea Balcanică - Fluturi - http://ro.wikipedia.org/wiki/%C3%8E%C5%A3_elegerea_Balcanic%C4%83

¹⁷ Viorica Daniela Silivaș-Harper - Wikipedia - http://en.wikipedia.org/wiki/Daniela_Siliva%C5%9F

¹⁸ Operation Tidal Wave - Wikipedia - http://en.wikipedia.org/wiki/Operation_Tidal_Wave

¹⁹ William J. Fili - The truth about the alleged wrong turn during Tidal Wave the awesome low level attach on Ploiești (The Siege of Ploiești) - <http://www.ploiesti.net/pag12.html>

VALAHICUM or the Romanian perennality in philately (II)

László KÁLLAI

France: 2006 - Constantin Brâncuși sculptures - Joint issue France-Romania (Scott #3245-46). Description: the stamps illustrate the works „Sleeping Muse” and „The Sleep” (Fig. 13).

Gabon: 2000 - Locomotives (Scott #992). Description: the issue is made of one series of four stamps, two sheets of six stamps and two small sheets of three, irrespective of four pieces. The stamp with the face value of 500 fr illustrates the image of a Romanian locomotive from Co-Co¹⁴ category (railways tractor with two groups of three bogies each with separated traction for each group).

Gambia: 1990 - World Football Championships - Italy (Scott #1023). Description: the issue is made of four stamps and two souvenir sheets. One of the souvenir sheet illustrates the image of one of the members of the Romanian national team.

Gambia: 1992 - Summer Olympic Games - Barcelona (Scott #1197). Description: the stamp of 20 b depicts the gymnast Nadia Comăneci.

Gambia: 1996 - European Football Championship - Great Britain (Scott #1760 and Scott #1776 from the issue 1750-81). Description: the issue is made of 16 stamps and 16 souvenir sheets.

On the stamp depicting the national team of Romania, in the right side of the image, is written vertically the word „ROMANIA”. In all four corners of the small sheets there is also the Romanian flag. One of the 16 souvenir sheets has as actor Gheorghe Hagi, the captain of the Romanian national team.

One of the 16 souvenir sheets has as the main character the captain of the national team, Gheorghe Hagi, known as „King of Romanian football” and „Maradona of Carpathians”.

Gambia: 1996 - Summer Olympic Games - Atlanta (Scott #1786 from the issue 1782-89). Description: The issue is formed from a series of four values, two small sheets and two souvenir sheets. One of the stamps belonging to the small sheet with face value of 3rd has an illustration of Nadia Comaneci, three times Olympic champion in gymnastics at the 1976 Olympic Games, held in Montreal.

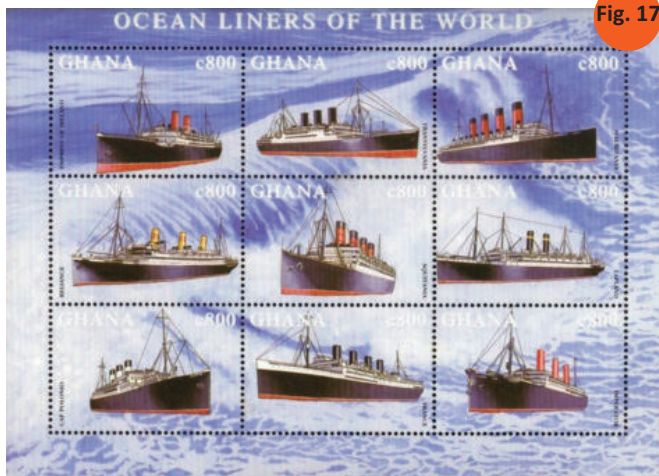

Fig. 17

Fig. 18a: Grecia - 1938 - Înțelegerea Balcanică (Scott #412)/Greece - 1938 - Balkan Entente (Scott #412)

Fig. 18b: Grecia: 1940 - Înțelegerea Balcanică (Scott #425-26)/Greece - 1940 - Balkan Entente (Scott #425-26)

Fig. 18c: Grecia: 1940 - Scrisoare par avion din Pireus la Philadelphia (USA) francat cu marca de 8 drahme (Scott #426) și marca de binefacere de 1 drahmă; ștampilă de cenzură / Greece: 1940 - Commercial airmail cover; Pireus to Philadelphia (USA), franked with 8d Balcan Entente+ 1d Charity Tax; Censor postmark.

¹⁴ List of Electroputere locomotives - Wikipedia - http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Electroputere_locomotives

Gambia: 1997 - World Football Championship - France '98 (Scott #2001 from the issue 1993-2006). Description: the issue is composed of six stamps, four small sheets made of eight stamps, a vignette and four souvenir sheets. On one of the small sheets is the player Florin Raducioiu, component of the national team of that time (Fig. 15).

Gambia: 2000 - Pope John Paul, the Second's visits from the period 1991-1999 (Scott #2228 from the issue 2223-36). Description: the issue contains six small sheets made from ten stamps and two vignettes and eight souvenir sheets. In the Scott #2228 small sheet a stamp illustrates a moment from The Pope's visit to Bucharest (Fig. 16).

Ghana: 1990 - World Football Championship - Italy (Scott #1250 from the issue 1247-56). Description: the issue is composed of eight stamps and two souvenir sheets. The stamp of 80ce represents a moment from the game whose main character is a Romanian player. In the interior of the frame it is written 'ROMANIA'.

Ghana: 1998 - Ships (Scott #2036 from the issue 2036-39). Description: the issue is composed of two small sheets of nine stamps and two souvenir sheets. One of the stamps from the small sheet Scott #2036 shows the passenger ship „Transylvania”¹⁵ (Fig. 17).

Greece: 1938 - the Balkan Entente¹⁶ (Scott #412). Description: the stamp of 6d has illustrated the emblems of the countries participating to the Balkan Entente - Romania, Greece, Turkey and Yugoslavia (Fig. 18a).

Greece: 1940 - the Balkan Entente¹⁷ (Scott #425-26). Description: the two stamps (6d blue and 8d blue-grey) have illustrations of the emblems of the countries participating to the Balkan Entente - Romania, Greece, Turkey and Yugoslavia (Fig. 18b and 18c).

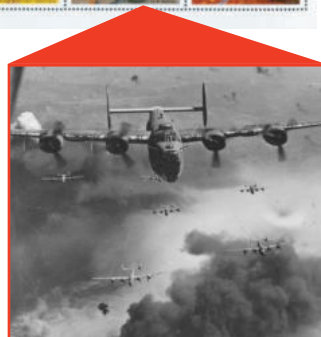
Grenada: 1994 - Centennial Olympic Committee (Scott #2361 from the issue 2360-62). Description: the stamp of 1,50\$ shows Nadia Comaneci.

Grenada - Grenadines: 1994 - USA World Football Championship (Scott #1583 from the issue 1577-86). Description: the stamp of 4\$ has the main character the captain of the Romanian squad, Gheorghe Hagi.

Grenada - Grenadines: 1996 - Summer Olympic Games - Atlanta (Scott #1851 from the issue 1847-54). Description: the issue is made from a series of four va-

Bombardierele B-24 părăsesc Ploiești prin fumul gros.
Autor: Jerry J. Jostwick,
singurul supraviețuitor dintre cei
16 fotografi participanți la
 misiune / Bombers B-24 leaving
Ploiești through smoke. Author:
Jerry J. Jostwick, the only
survivor of the 16 cameramen
of the operation. (National
Museum of the US Air Force -
(<http://www.nationalmuseum.af.mil>)

lues, two small sheets and two souvenir sheets. One of the stamps from a small sheet with the face value of 1\$ shows Nadia Comaneci.

Guyana: 1989 - Summer Olympic Games Medalists (Scott #2085). Description: golden or silver overprint of the Scott #280 stamps - Butterflies - from 1978-80. On the stamp of 10c (Archonias bellona) an overprint was set with the text „Woman's/ Gymnastics/Silivas/Romania”¹⁸. The issue was printed in sheets of 20 items.

Guyana: 1991 - Golden Medalists of the Olympic Games (Scott #2392 from the issue 2390-97). Description: the issue is composed of eight small sheets. One of the two small sheets with the face value of 20\$ has the item nr. 5 illustrated with the portrait of the gymnast Nadia Comaneci.

Guyana: 1993 - The Second World War (Scott #2709). Description: the issue is composed of eleven stamps, two small sheets and a souvenir sheet. One of the stamps of the small sheet Scott #2709 has the picture of a B-24 bomber aircraft during air raid of Ploiești city (Operation Tidal Wave¹⁹) - Fig. 19.

¹⁵ marinarii.ro - http://www.marinarii.ro/nave-de-istorie.php?id=3&name=Nava_Transilvania

¹⁶ - Balkan Entente - Wikipedia - http://ro.wikipedia.org/wiki/%C3%8E%C5%A3_elegerea_Balcanic%C4%83

¹⁷ Viorica Daniela Silivas-Harper - Wikipedia - http://en.wikipedia.org/wiki/Daniela_Siliva%C5%9F

¹⁸ Operation Tidal Wave - Wikipedia - http://en.wikipedia.org/wiki/Operation_Tidal_Wave

¹⁹ William J. Fili - *The truth about the alleged wrong turn during Tidal Wave the awesome low level attack on Ploiești (The Siege of Ploiești)* - <http://www.ploiesti.net/page12.html>

Între erori și greșeli pe întregurile poștale românești (V)

ing. Aurel DIACONU

Stimulat de articolul dlui Florin Patapie-Raicu*, mi-am amintit că posed și eu un întreg poștal din aceeași perioadă (1999), „istoria” sa fiind următoarea:

Anul 1999 este *Anul eclipsei totale de soare*, care s-a văzut cel mai bine din România. În acea perioadă aveam multe deplasări, în interes de serviciu, în zona orașului Bacău și cum la Ploiești nu mai exista magazin filatelic (de altfel, nici acum nu există așa ceva), frecventam des magazinul din Bacău. Așa se face că am găsit o vânzătoare care începuse să mă cunoască și care îmi arăta de fiecare dată întregurile poștale primite spre vânzare.

Am găsit mai multe întreguri poștale referitoare la eclipsa totală de soare ce urma să aibă loc în luna august. Am cumpărat mai multe exemplare din fiecare tip în ideea că voi putea realiza mai multe piese

* *Între erori și greșeli pe întregurile poștale românești (III)*, philatelica.ro, III, nr. 5 (16) - septembrie-octombrie 2011, p.22

filatelice, și m-am suit în mașină, plecând spre casă.

Ajunsa la Ploiești și analizând materialele cumpărate, am descoperit că două dintre aceste întreguri poștale (cod 080/99) nu semănau cu cel de-al treilea (cumpărasem câte trei din fiecare tip), având aceeași eroare ca cea semnalată de dl Patapie, lipsește culoarea neagră ce ar trebui să evidențieze dantelura, valoarea nominală și numele țării de pe marca fixă. Spre deosebire de semnalarea dlui Patapie, pe acest întreg poștal nu există nici o paletă de culori care

să conducă la concluzia că lipsește culoarea neagră, dar în comparație cu întregul poștal standard, acest lucru devine certitudine.

Având în vedere că într-o coală de tipar sunt montate mai multe întreguri poștale, există, cu siguranță și alte întreguri poștale, din coala respectivă, cu aceeași eroare. Ținând cont că dimensiunile picului prezentat (218x109 mm) sunt diferite de cele ale întregului poștal semnalat de dl Patapie (163x115 mm - dimensiuni normale), nu cred că cele două piese fac parte din aceeași coală de tipar.

Savantul de pe maximă (5) Blaise Pascal (1623-1662)

punct al unui lichid incompresibil aflat în echilibru în câmp gravitațional se transmite integral în toate punctele aceluia lichid. La doar 18 ani Pascal a construit primul calculator mecanic pentru a-și ajuta tatăl la calculul taxelor. Dispozitivul - numit *Pascalina* - semăna cu viitorul calculator mecanic al anilor 1840, prin această invenție Pascal fiind o doua persoană din istoria omenirii care inventează un calculator mecanic după cel din 1623 al germanului Wilhelm Schickard. Pascal s-a confruntat însă cu probleme mai complexe de design ale calculatorului său zecimal, datorate sistemului francez duodecimal din acea vreme - similar cu cel imperial britanic - de împărțire a livrei în 240 și nu în 100 de părți. Producția calculatorului aritmetic a început în 1642, iar până în 1652 fuseseră realizate 50 de prototipuri, însă puține au fost vândute,

Pascal fiind cu mult înaintea vremurilor sale. În 1647 demonstrează că vidul există, după ce s-a contrazis cu marele Descartes asupra acestui adevăr. Pentru filателиști, tot din vremea gimnaziului meu, este proaspăt în minte și timbrul francez (gravat de Charles Mazelin) de pe maxima alăturată (suport creat de *Imprimerie Aulard*, Paris după un tablou în tehnica sanguine al celebrului jurist-consult Jean Domat, prieten cu Pascal), timbru emis la 26 mai 1962 (obliterare *Premier Jour* din orașul natal Clermont-Ferrand) pentru a comemora trei secole de la dispariția remarcabilului geometru, fizician, filozof, moralist și teolog, care în toate domeniile abordate a știut să inventeze și să creeze, dar mai ales să stabilească legături care fac din opera sa una din cele mai puternice sinteze ale gândirii clasice. În onoarea contribuțiilor sale în știință numele *Pascal* a fost dat unității de măsură a presiunii, precum și unui limbaj de programare.

Florin PATAPIE - RAICU

Despre Blaise Pascal ne amintim din vremea când învățam primele lecții de mecanica lichidelor în anii de gimnaziu, iar legea care îi poartă numele a rămas mai mult sau mai puțin întipărită în memoria unora dintre noi: variația de presiune produsă într-un

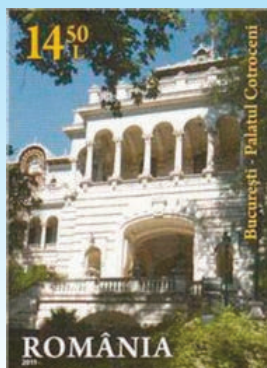
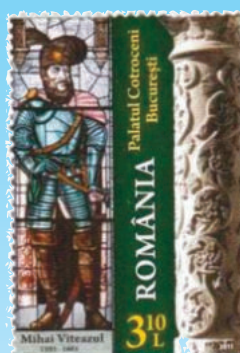
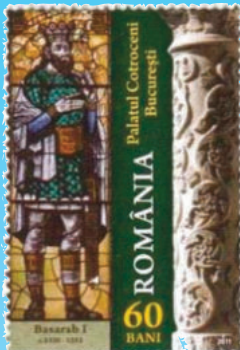
ROMÂNIA EMISIUNI 2011 - 2012

ROMANIA 2011 - 2012 ISSUES

Sursa imaginilor: UPU - WADP Numbering System (WNS) <http://www.wnsstamps.ch/en> și <http://www.stampnews.com>

Palatul Cotroceni - istorie și heraldică

Cotroceni Palace - history and heraldy

Data punerii în circulație: 21.12.2011.
Dimensiuni: marca poștală, 33x48 mm;
coliță, 87x125 mm.
Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan
PELTEACU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale;
minicoală de opt mărci poștale și o viniță
plasată central (poziția 22); **coliță** **nedan-**
telată.

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie
cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 336.800 (marca poștală cu valoarea nominală 0,50 L), 384.800 (marca poștală cu valoarea nominală 0,60 L), 240.800 (marca poștală cu valoarea nominală 0,80 L și 2,40 L), 2.516.800 (marca poștală cu valoarea nominală 1 L), 106.400 (marca poștală cu valoarea nominală 3,10 L), 9.800 (coliță).

FDC în tiraj 325 seturi (trei plicuri) echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Carton filatelic, în tiraj de 250 exemplare, echipat și obliterated în mod similar cu FDC-ul.

Date of issue: 21.12.2011.

Size: stamp, 33x48 mm; souvenir sheet, 87x125 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of eight stamps and one label; **imperforated souvenir sheet**.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 336,800 (stamp with face value 0.50 L), 384,800 (stamp with face value 0.60 L), 240,800 (stamp with face value 0.80 L and 2.40 L), 2,516,800 (stamp with face value 1 L), 106,400 (stamp with face value 3.10 L), 9,800 (souvenir sheet).

FDC in run printing of 325 sets (three envelopes) equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the **first day** postmark.

Philatelic document, into a run printing of 250 copies, equipped and cancelled similar to the FDC.

Flora României „Florile faunei” (I)

Flora of Romania „Fauna flowers” (I)

Mierea ursului
Pulmonaria officinalis L.
The common lungwort

Piciorul cocoșului
Ranunculus repens L.
The creeping buttercup

Gura leului
Antirrhinum majus L.
The common snapdragon

Măcrișul iepurelui
Oxalis acetosella L.
The common wood-sorrel

Ochiul boului
Callistephus chinensis L.
The China aster

Rochița rândunicii
Convolvulus arvensis L.
The field bindweed

Data punerii în circulație: 17.01.2012.

Dimensiuni: mărcile poștale, 33x24 mm; bloc, 144x102 mm (în album filatelic).

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Prezentare: **coală** de 80 mărci poștale; **minicoală** cu opt mărci poștale de aceeași valoare și o viniță plasată central (poziția 22); **bloc**, conținând cele șase mărci poștale ale emisiunii.

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 2.298.800 (valoarea nominală de 1,00 L), 298.800 (valoarea nominală de 1,20 L), 20.800 (valorile nominale de 3,30 L, 3,60 L și 4,70 L), 24.800 (valoarea nominală de 7,60 L), 800 (bloc).

Set de două FDC-uri, echipate cu câte trei valori ale emisiunii, numerotate și oblemite cu ștampila P.Z. în tiraj total de 325 seturi.

Carton filatelic, în tiraj de 230 exemplare, echipat cu mărcile poștale ale emisiunii și oblemite cu ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 800 exemplare, echipat cu blocul de șase timbre al emisiunii, numerotat cu roșu, având imprimată în folio aur ștampila P.Z.

Date of issue: 17.01.2012.

Size: stamps, 33x24 mm; block, 144x102 mm (in philatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Page composition: **sheet** of 80 stamps; **small sheet** of eight stamps (each value) and one label; **block** of six stamps of the issue.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 2,298,800 (1.00 L face value), 298,800 (1.20 L face value), 20,800 (3.30 L, 3.60 L and 4.70 L face values), 24,800 (7.60 L face value), 800 (block).

Two FDC's, equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark. Run printing: 325 sets.

Philatelic document, into a run printing of 230 copies, equipped with the stamps of the issue and cancelled with the *first day* postmark.

Philatelic album, into a run printing of 800 pcs., equipped with the block of six stamps of the issue, numbered in red, having imprinted in gold foiling the *first day* postmark.

Flora României "Florile faunei"(II)

Flora of Romania "Fauna flowers"(II)

Ochiul șarpelui
Eritrichium nanum L.
The alpine forget-me-not

Moșul curcanului
Amaranthus caudatus L.
The love-lies-bleeding

Limba mielului
Borago officinalis L.
The starflower

Coadă racului
Potentilla anserina L.
The silverweed

Data punerii în circulație: 19.01.2012.
Dimensiuni: mărcile poștale, 33x24 mm; bloc, 144x102 mm (în album filatelic).

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.
Prezentare: **coală** de 80 mărci poștale; **minicoală** cu opt mărci poștale de aceeași valoare și o vinietă plasată central (poziția 22); **bloc**, conținând cele patru mărci poștale ale emisiunii și șase viniete.

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromogumată (Anglia).
Tiraj: 348.800 (valorile nominale de 0,50 L și 0,60 L), 198.800 (valoarea nominală de 1,60 L), 18.800 (valoarea nominală de 2,00 L), 800 (bloc).

325 FDC-uri, echipate cu valorile emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Carton filatelic, în tiraj de 230 exemplare, echipat cu mărcile poștale ale emisiunii și obliterate cu ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 800 exemplare, echipat cu blocul emisiunii, numerotat cu roșu, având imprimată în folio argint ștampila P.Z.

Date of issue: 19.01.2012.
Size: stamps, 33x24 mm; block, 144x102 mm (in philatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.
Page composition: **sheet** of 80 stamps; **small sheet** of eight stamps (each value) and one label; **block** of four stamps of the issue and six labels.

Printing system: offset, in four colours on chromogummed paper - UK origin.

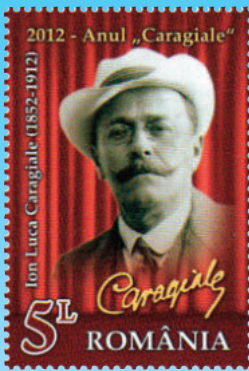
Run printing: 348,800 (0.50 L and 0.60 L face values), 198,800 (1.60 L face value), 18,800 (2.00 L face value), 800 (block).

325 FDC's, equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Philatelic document, into a run printing of 230 copies, equipped with the stamps of the issue and cancelled with the *first day* postmark.

Philatelic album, into a run printing of 800 pcs., equipped with the block of the issue, numbered in red, having imprinted in silver foiling the *first day* postmark.

2012 - Anul „Caragiale”

Data punerii în circulație: 30.01.2012.

Dimensiuni: marca poștală, 33x48 mm; coliță dantelată, 52x42 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** de opt mărci poștale și o vinietă plasată central; **minicoală specială** de opt mărci poștale (dintre care un tête-bêche) și manșetă ilustrată tematic (în album filatelic), **coliță dantelată**.

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromogumată (Anglia).

Tiraj: 26.400 (mărci poștale), 11.400 (coliță dantelată).

FDC, tiraj 925 plicuri, din care 325 echipate cu marca poștală a emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z. și 600 plicuri speciale echipate cu marca poștală din coliță dantelată a emisiunii, numerotate și obliterate similar, având aplicată în folio aur, ștampila P.Z.

Carton filatelic, în tiraj de 230 exemplare, echipat cu marca poștală a emisiunii, numerotat și obliterate în mod similar cu ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 600 exemplare, echipat cu minicoala specială și FDC special, numerotat cu roșu.

2012 - „Caragiale” Year

Date of issue: 30.01.2012.

Size: stamp, 33x48 mm; perforated souvenir sheet 52x42 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of eight stamps (one tête-bêche) with one label and illustrated thematic border (in philatelic folder); **perforated souvenir sheet**.

Printing system: offset, in four colours on chromogummed paper - UK origin.

Run printing: 26,400 (stamps), 11,400 (perforated souvenir sheet).

FDC, into a run printing of 925 covers, out of which 325 equipped with the stamp of issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark and 600 special envelopes equipped with the stamp of souvenir sheet, numbered and cancelled similarly, having clearly applied, in gold foiling the *first day* postmarks.

Philatelic document, into a run printing of 230 copies, equipped with the stamp of issue numbered and cancelled with the *first day* postmarks.

Philatelic folder, into a run printing of 600 copies, equipped with the special small sheet and special FDC, numbered in red.

ÎNTREGURILE POSTALE ALE ANULUI 2011

Grupaj:
ing. Coriolan CHIRICHEȘ

Cod	Denumire	Marcă fixă 1 L
001-002	Prețuiește natura - Parcul Național Lunca Mureșului	Sigla parcului
003	Maeștri ai sculpturii românești - Ovidiu Maitec	Radar V
004	Maeștri ai sculpturii românești - Marcel Guguianu	Clio
005	Vine, vine Primăvara! - desen de Alexandru Badea	Desen de Maria Monica Ghițescu
006	Vine, vine Primăvara! - desen de Erika Munteanu	Desen de Maria Monica Ghițescu
007	Maeștri ai picturii românești - Dorin Coltofeanu	Autoportret
008	5 ani de la înființarea Asociației Antiparkinson din România	Sigla asociației
009	150 de ani de la Unitate, 20 de ani de la semnarea tratatului de prietenie și colaborare între Republica Italiană și România	Stemele și drapelele României și Italiei
010	Numărul Unic European de Urgență	112 SOS
011	Crina Coco Popescu	Mount Sidley - Antarctica
012	Bujorul românesc (Paeonia peregrina)	Bujorul românesc
013	Sfintele Paști 2011	Icoană
014	Anul internațional al pădurilor	Siglele Romsilva și Ministerului Mediului
015	Valori culturale românești și thailandeze în filatelie	Dansuri populare românești și thailandeze
016	Maeștri ai picturii românești - Șerban Rusu-Arbore	Autoportret
017	Federația Comunităților Evreiești din România - 75 de ani de existență	Grafică simbolizând aniversarea
018	Mari sportivi români - Petru-Paul Ciobănelu	Portret
019	Opera Națională București - 90 de ani de activitate	Friends of OPERA
020	Muzeul Național George Enescu - 55 de ani de existență	George Enescu
021	Aniversări - Personalități sârbe din România	Sigla Uniunii Sârbilor din România
022	1 octombrie 2011 - Noul cod civil	Sigla Ministerului Justiției
023	5 ani de activitate în slujba sportului	Sigla Agenției Naționale Antidoping
024	Adunarea parlamentară a NATO. A 57-a sesiune anuală, București - România, 7 - 10 octombrie 2011	Palatul Parlamentului - București
025	25 octombrie - Ziua Armatei Române, București - Monumentul eroilor militari români căzuți la datorie	Prezentarea Drapelului Național
026	Sfânta Mănăstire Comana - 550 de ani de la prima atestare documentară - 27 septembrie 1461 - 2011	Logo-ul Episcopiei și al Mănăstirii
027	Târgul internațional Gaudeamus, carte de învățătură, ediția a 18-a, 23 - 27 noiembrie 2011	Sigla Radio România
028	130 de ani Societatea Politehnică - 1881-2011	Sigla AGIR
029	50 de ani Teatrul de Comedie (1961-2011)	Creație - Horațiu Mălăele
030	România - un proiect susținut de Asociația „Ivan Patzaichin - Mila 23”	Sigla asociației
031	Nume de cinste - Toni Iordache (1942-1987)	Cununi de lauri

Top descoperiri românești (VI)

Scaunul ejectabil

Anastase Dragomir (6 februarie 1896, Brăila - 1966, București), unul din inventatorii români a cărui invenție - **scaunul ejectabil** (Mi #6576 - Fig. 1) - este considerată ca făcând parte din topul celor 10 invenții românești. Împreună cu Tănase Dobrescu, înregistrează la 3 noiembrie 1928, în Franța, cererea de brevet *Nouveau système de montage des parachutes dans les appareils de locomotion aërienne* - *Nou sistem de montare a parașutelor la aparate de locomotie aeriană*, obținând brevetul nr. FR678566 din 2 aprilie 1930 (Fig. 2 - corespondență parașută 6600 IASI - 2 aprilie 1985) pentru **cabina catapultabilă**. Acest sistem consta dintr-un ansamblu format din scaunul pilotului și parașută (ștampilă ocazională 6600 IASI-1 02.04.90) care, așa cum a fost denumit de inventor, constituia o *celulă-parașută* ce se putea lansa la comanda pilotului printr-o trapă situată în partea de jos a cabinei¹. Invenția a fost experimentată cu succes în Franța pe aeroportul Buc, de lângă Orly-Paris, în ziua de 28 august 1929, dintr-un avion *Farman* pilotat de aviatorul Lucien Bossoutrot². Experimentul a fost repetat la București, pe aeroportul Băneasa, în octombrie același an³, cu ajutorul căpitanului inginer Constantin Nicolau de la Serviciul tehnic al aviației române care a folosit în acest scop o avionetă AVIA⁴.

Sistemul de parașutare conceput de Anastase Dragomir a fost perfecționat obținându-se brevetele românești de invenție nr. 40.125 (1950) - pentru *celula parașută*, care consta în folosirea unui spătar curb de glisare pentru ejectarea cabinelor și nr. 32.323/41.424 (1960) pentru *cabina catapultabilă*.

Cabina catapultabilă, îmbunătățită, se folosește astăzi la avioanele militare cu reacție și a stat la baza realizării capsulelor vehiculelor spațiale sovietice și americane pentru readucerea echipajelor pe Pământ.

Fig. 1

Fig. 2

Top Romanian discoveries (VI)

The ejection seat

Anastase Dragomir (February 6th, 1896, Brăila - 1966, Bucharest), one of the Romanian inventors, whose invention - **the ejection seat** (Mi #6576 - Fig. 1) - is considered one of ten Romanian discoveries of the top. Together with Tănase Dobrescu, he applied on November 3rd, 1928, in France, for the patent of the *Nouveau système de montage des parachutes dans les appareils de locomotion aërienne* - *A new system of parachuting from the apparatus for air locomotion*, which was recorded on April 2nd, 1930 under the number FR678566 (Fig. 2 - parachuted mail 6600 IASI - April 2nd, 1985) as **catapultable cockpit**. This system was a set formed from the pilot seat and the parachute (occasional cancellation - 6600 IASI-1 02.04.90), and, as he was named by the inventor, constituted a *cell - parachute* which could be launched at the pilot's manoeuvre through an opening in the floor of the cabin¹. The invention was successfully experienced in France at Buc Airport, near Orly-Paris, in August 28th, 1929, from a *Farman* airplane piloted by Lucien Bossoutrot². The experiment was repeated in Bucharest, at Baneasa Airport, on October same year³, with the help of captain Constantin Nicolau, engineer of the Romanian aviation technical services, who used for this purpose an AVIA plane⁴.

The parachuting system conceived by Anastase Dragomir was perfected, and he won new Romanian patents: no. 40.125 (1950) - for the *parachuted cell*, which consists of using a sliding curved backrest for ejecting cabins and no. 32.323/41.424 (1960) for *catapultable cabins*.

The improved *catapultable cabin* is used today on supersonic military aircrafts and it was on the basis of the realization of Soviet and American space vehicles for bringing crews back to Earth.

¹ BALOTESCU, Nicolae, ș.a. - *Istoria aviației române / The history of Romanian aircraft*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București 1984, p. 204

² SOVERTH, Șt. - *Parașuta / Parachute*, Ed. tehnică, București 1954

³ BALAN, Ștefan; MIHĂILESCU, Nicolae

Șt. - *Istoria științei și tehnicii în România în date cronologice / The history of science and technique in Romania in chronological data*, Editura Academiei, București 1985, p. 286

⁴ MANOLEA, Gheorghe - *Anastase Dragomir - precursor al cabinei catapultabile*

- *Anastase Dragomir - the precursor of the catapultable cabin*, Gazeta de Sud, an 15, nr. 4994, 20 noiembrie 2010, web site address: <http://www.gds.ro/Cultura/2010-11-20/Anastase+Dragomir+-+precursor+al+cabinei+catapultabile>

De la ilustrata maximă la exponatul de maximafilie (II)

dr. Ioan DANILIUC

11. Subiectul mărcii se regăște
ca element al subiectului c.p.i.

Fig. 13 - Subiectul mărcii postale (o variantă a stemei Principatelor Unite) se regăsește ca element ornamental al subiectului (farfurie de porțelan ce a aparținut domnitorului Al. I. Cuza), reprodus în imaginea c.p.i. Piesa se poate încadra la tema istorie sau steme și blazoane, dar în nici un caz la „porțelanuri” sau orice altă temă sugerată de subiectul c.p.i.

12. Un element al subiectului mărcii
se regăsește ca subiect al c.p.i.

Fig. 14 - Turnul lui Ștefan cel Mare, figurat în grafica subiectului mărcii (Stema municipiului Piatra Neamț) constituie unul din subiectele din imaginea c.p.i.

13. Unul sau mai multe elemente din grafica mărcii se regăsesc în imaginea c.p.i.

Fig. 15

Fig. 16

Mărcile ambelor ilustrate maxime (Fig. 15-16) au compoziții grafice ce conțin elemente care se regăsesc și în imaginea cărților poștale ilustrate: semnul victoriei și lumânările, respectiv discul și receptorul unui telefon clasic. Încadrarea acestor piese la teme sugerate de elementele grafice ale mărcilor este acceptată. ▶▶▶

14. Subiectul mărcii se regăsește în subiectul c.p.i., dar în imagine (ipostază sau reprezentare) diferită

Fig. 17

Fig. 18

Situație frecvent întâlnită la mărcile poștale și c.p.i. ce reproduc subiecte cu dublă nominalizare (ca persoană și ca operă de artă), subiecte cu nominalizare abstractă sau portrete la diferite vârste ale unor personalități (Fig. 17). Se realizează astfel concordanța de subiect, dar nu și de imagine. Folosirea pieselor similare exemplului ilustrat trebuie făcută cu multă atenție. Încadrarea tematică fiind dictată de subiectul mărcii poștale, astfel de piese nu pot fi folosite la teme ca: sculptură, peisaje citadine sau arhitectură. Chiar și la teme ca oameni de seamă, literatură etc., sunt preferate i.m. realizate pe c.p.i. ce reproduc aceeași fotografie a poetului. Astfel de piese sunt acceptate doar în cazul când în perioada de circulație a măr-

cii poștale nu au existat c.p.i. capabile de a oferi concordanțe mai bune.

Exemplu asemănător celui precedent: o ilustrată maximă (Fig. 18) în care lipsește concordanța de imagine, dar se realizează o frumoasă concordanță de subiect. Subiectul, Moș Crăciun, este un personaj abstract cunoscut sub forma a mii de reprezentări și ipostaze; o concordanță de imagine ar putea fi realizată numai dacă aceeași reprezentare a servit machetării mărcii poștale cât și ilustrației c.p. Spre deosebire de exemplul anterior, piesa își găsește cu brio locul într-un exponat cu tema adecvată.

15. Piese care nu îndeplinesc cerințele unei ilustrate maxime

Fig. 19

Fig. 19 - Piesă în care concordanța de subiect este doar sugerată.

Baza Monumentului Unirii din Focșani, care constituie subiectul c.p.i., este înconjurată de un basorelieu cu scene în care apar importante personaje ce și-au adus contribuția la înfăptuirea Unirii Principatelor, printre care și domnitorul Al. I. Cuza.

Din păcate, nici unul din personaje nu poate fi distins în imaginea c.p.i.

Așadar, piesa nu poate fi admisă ca i.m. și nu poate fi folosită în exponate de gen.

Fig. 20 - Chiar dacă în piesa alăturată se stabilește o modestă concordanță de subiect, imaginea c.p.i. redă subiectul în ipostaza unei statui aflate în orașul Odense-Danemarca. Având o localizare precizată, francarea cu o marcă poștală românească obliterată la București a avut drept rezultat un rebut maximafil.
Dacă se folosea o c.p.i. ce reproducea doar chipul lui H. C. Andersen ar fi rezultat o ilustrată maximă acceptată.

Fig. 21 - Exemplu în care c.p.i. reproduce integral imaginea mărcii poștale, având ca rezultat o piesă ce nu îndeplinește cerințele unei ilustrate maxime și nu poate fi admisă în exponate de gen.

Fig. 22 - Piesă ilustrând Colosseumul din Roma, realizată cu o marcă poștală bulgărească. Din păcate, obliterarea cu o ștampilă ocazională la Sofia este

total neavenită, ca orice altă ștampilă a Administrației poștale bulgare, singurele apte de a ștampila marca poștală, o marcă cu potențial maximafil nul.

Interpretarea corectă a concordanțelor de loc și timp

După cum este bine cunoscut, cea de-a treia componentă a ilustratei maxime este ștampila poștală. Ștampila autentifică concordanța de loc determinată de subiectul comun al mărcii și al c.p.i. și certifică concordanța de timp. Între subiectele cu nominalizare și localizare precizată (clădiri, monumente, edificii, peisaje, situri, lucrări de artă monumentală etc.) concordanța de loc nu poate genera comentarii, ștampila nu poate aparține decât oficiului poștal ce deservește obiectivul respectiv. În privința altor subiecte cum ar fi personalități, opere de artă mobile, floră și faună, sport, mijloace de transport etc., se pot stabili concordanțe de loc multiple prin ștampilare în localități cu diverse grade de legătură cu subiectele respective. În astfel de cazuri apar ilustrate maxime cu același subiect dar cu localizări diferite, dintre acestea fiind preferate cele care au concordanța cea mai bună și cele care corespund cel mai bine temei și titlului exponatului.

Ștampilele ocazionale figurative care obliterează ilustratele maxime sunt foarte căutate și apreciate. Din păcate, de foarte multe ori se supralicitează rolul acestor ștampile, mulți colecționari și realizatori pretinzând că elementul figurativ al ștampilei trebuie să ofere concordanță de imagine cu celelalte două componente, făcând abstracție de multe ori de rolul pe care îl are, cel de a autentifica concordanța de loc (Fig. 22).

În ceea ce privește concordanța de timp, prevederile regulamentare sunt clare: ștampila autentifică faptul că la data obliterării **marca poștală era în circulație și avea putere de francare**. Aceasta este și motivația recomandării ca piesele dintr-un exponat să fie însoțite de inscripționarea datei de punere în circulație a mărcii poștale (acolo unde este cazul - și data ►►►

retragerii din circulație), data și localitatea obliteratei.

Pentru evitarea unor confuzii referitoare la obliterarea ilustratelor maxime, în atenția colecționarilor trebuie să primeze următoarele principii:

- o marcă poștală nu poate fi obliterate decât de ștampile ale administrației poștale din țara emitentă;
- pe o ilustrată maximă nu pot figura mai multe ștampile diferite sau ștampile cu două date. Mărcile ce completează valoarea de francare (aplicate pe verso) trebuie să fie obliterate cu aceeași ștampilă. În cazul obliteratei cu ștampile ocazionale, completările pot fi obliterate cu ștampilă de zi a oficiului poștal doar în cazul când data corespunde cu cea a ștampilei ocazionale. La piesele efectiv circulat poștal, pe verso poate figura o amprentă de control a ștampilei, precum și ștampilă de sosire.

- ștampilă *Prima zi* nu poate obliterate decât mărcile poștale ale emisiunii pentru care a fost editată;

- ștampilă nu poate obliterate mărcile poștale aflate în afara perioadei de circulație și cele devalorizate în urma reformelor sistemului monetar. Concordanța de timp cea mai bună este oferită de o ștampilă *Prima zi* (cu condiția să corespundă concordanței de loc) sau de o ștampilă cât mai apropiată de data punerii în circulație.

O particularitate care a generat și continuă să genereze diverse interpretări (uneori fanteziste) este întâlnită la mărcile poștale românești care au avut putere de circulație nelimitată. Mărcile poștale emise după reforma monetară din 1952 au putut circula până la finele anului 2006, de la 1 ianuarie 2007 existând o decizie a Poștei Române de retragere din circulație a timbrelor cu valoarea nominală exprimată în lei vechi, adică a celor emise înainte de 1 iulie 2005*. Din acest motiv, pentru perioada 1952 - 2006 a existat o reglementare internă prin care, pentru realizarea i.m. nu puteau fi folosite mărci poștale mai vechi de cinci ani. Părerii și interpretării, care uneori stărnesc ilaritate, sunt întâlnite și astăzi. Încă se face rabat de la o logică elementară conform căreia una a fost valoarea leului înainte de 1990, alta a fost valoarea leului de inflație și alta este valoarea leului după reforma din 2005 (RON). Mai mult de atât, schimbarea sistemului politic și a formei de guvernământ au determinat schimbarea Constituției și a denumirii statului. Utilizarea pentru francare a mărcilor poștale emise în perioade anterioare s-ar putea asemana cu păstrarea stemei de stat, a imnului sau a altor simboluri oficiale. Fac referință aici la situații oarecum hazlii: au fost realizate ilustrate maxime(?) folosind drept suport c.p.i. cu imagini din acti-

Fig. 23 - Piesă în care este stabilită o foarte bună concordanță de subiect: marca poștală emisă în 1955 este obliterateă cu o ștampilă poștală de zi cu data de 05.5.58., ceea ce corespunde perioadei de circulație. Din păcate, c.p.i. ale firmei Kruger precum cea din imagine au apărut în România după anii 1964 - 1965. Prin urmare piesa este un fals, în termeni mai puțin academici - „o făcătură”. Au fost și mai pot fi întâlnite piese, adevărat mai rar decât cea din exemplul dat, în care obliteratea poartă o dată anterioară apariției mărcii poștale (antedatată).

vitătea militarilor români în cadrul unor operațiuni NATO, folosind ca subiecte sau elemente concordante din mărci anterioare anului 1989, în a căror grafică apare și vechea stemă a țării și uneori drapelul cu stema PCR. Se deduce foarte clar că marca poștală se referă la un sistem politic în care România, ca membră a fostului *Tratat de la Varșovia*, se situa de partea opusă a „baricadei”.

Cunoștințele temeinice în domeniul celor trei componente ale ilustratei maxime - cele filatelice, cartofile și marcofile - la care se adaugă cunoștințele în domeniul tematic ales, au ca rezultat realizarea și colecționarea de piese veritabile, precum și constituirea unui exponat maximafil competitiv. Totodată, aceste cunoștințe dau posibilitatea colecționarilor să evite realizarea, achiziționarea și utilizarea unor falsuri sau contrafaceri de tipul piesei din Fig. 23.

Existența unor astfel de piese, aparent veritabile ilustrate maxime, poate să facă obiectul unui studiu amănunțit în care analiza competentă a celor trei componente să le încadreze în categoria pieselor dubioase sau chiar falsuri grosolane.

Criterii de apreciere a exponatelor de maximafilie

I. Tratarea și importanța --- 30 puncte:

a. Tratarea --- 20 puncte

Exponatul trebuie să fie alcătuit pe baza unei concordanțe depline între *titlu*, *plan* și *conținut*.

Titlul trebuie să exprime direct și concret aria, secvența sau subiec-

tul din tema abordată. Nu sunt recomandate titluri ce fac referință la teme generale cum ar fi: „Sport”, „Floră și faună”, „Cosmos”, „Pictură” ș.a.

Titlul ales trebuie să se preteze planului și să se regăsească concret în materialul expus, nu doar în tex-

tele inscripționate.

Exemplu: un exponat intitulat „2000 de ani de creștinism” ▶▶▶▶

* A se vedea decizia ANCOM nr. 968/4 martie 2011 publicată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 171 din 10 martie 2011.

la românii" în care nici una din piesele expuse nu ilustrează imagini sau documente care să ateste începuturile creștinismului pe teritoriul României în secolul I-II d.H.(?)

În același context un expонат intitulat „Hai Steaua!” face trimitere la renumitul club sportiv. Pe materialul expus nu se regăsește decât un număr foarte redus de piese care să se refere direct la activitatea clubului, număr insuficient pentru a justifica titlul propus.

Titlurile care presupun o tratare vastă a temei în care fiecare capitol poate fi abordat ca expонат de sine stătător nu sunt recomandate, fiind foarte slab apreciate.

Planul:

- trebuie să preceadă desfășurarea expонатului, să descrie conținutul acestuia și să indice clar ideea conducătoare urmărită de autor;

- trebuie să fie logic, echilibrat și subîmpărțit pe capitole. Simpla înșiruire a unei table de materii, similară cuprinsului unui manual de

specialitate, sau descrierea *ad litteram* a pieselor expuse, nu pot fi considerate planuri satisfăcătoare;

- trebuie să exprime clar și fără echivoc intenția autorului și să oglindească originalitatea abordării temei sau subiectului;

- trebuie să fie redactat în una din limbile oficiale ale FIP.

Conținutul expонатului trebuie să cuprindă o clasificare logică și judicioasă a ilustratelor maxime, selecționate în deplin acord cu titlul ales și perfect adaptate la firul conducător al planului. Încadrarea unei ilustrate maxime la titlul expонатului, precum și apartenența acesteia la o anumită temă trebuie să fie determinate de subiectul mărcii poștale. Cerința se impune în special la acele piese maximafile în care mărcile ce au subiecte cu dublă nominalizare au stabilite concordanțe de subiect dar nu și de imagine (Fig. 24).

Exemplul este semnificativ pentru ilustratele maxime mediocre, realizate prin sacrificarea unor piese cartofile valoroase. Introducerea piesei într-un capitol care se referă strict la personaj este discutabilă și mai puțin recomandată atât timp cât pot fi găsite ilustrate maxime cu o concordanță mai bună, chiar dacă suportul este mai nou și mai comun (Fig. 25).

- Asocierea colaterală sau fantezistă a subiectului unei ilustrate maxime la capitolul sau la titlul expонатului determină deprecierea expонатului.

- În expонат este admisă utilizarea mai multor variante ale aceleiași i.m., dar cu mult discernământ, pentru a nu afecta tratarea echilibrată a capitolelor și a

evita impresia absenței unor piese adecvate. În acest context trebuie ținut cont de faptul că simpla schimbare a ștampilei pe același ansamblu suport-marcă poștală nu este considerată variantă.

- Textele care însoțesc fiecare piesă trebuie să fie concise și să completeze atât informațiile tematiche cât și cele referitoare la caracteristicile elementelor componente (marca poștală, c.p.i. și ștampila).

- La expонатele pe țări sau pe grupe de țări nu este recomandată prezentarea în ordine cronologică a pieselor, cu excepția expонатelor tradiționale care se limitează la o anumită perioadă de timp. Un expонат încadrat la această categorie trebuie să se bazeze pe studiul elementelor componente: caracteristici editoriale ale mărcii poștale sau c.p.i., caracteristici ale tarifelor și circulației poștale într-un anumit teritoriu, în cadrul unei administrații sau serviciu poștal etc. ▶▶▶

Fig. 24 - Piesă realizată cu marca poștală emisă în anul 1957 ce are ca subiect portretul domnitorului Ștefan cel Mare, produs după o pictură de Costin Petrescu. Suportul este o c.p.i. emisă la începutul sec. XX de Librăria Șaraga din Iași, în care este surprinsă o imagine de epocă cu amplasamentul statuii domnitorului din fața Palatului Culturii din localitate.

Concordanța de subiect se realizează numai cu una din nominalizări, „Ștefan cel Mare”, cea de-a doua „Pictură de C. Petrescu” aparținând numai mărcii poștale, nu și c.p.i. O astfel de ilustrată maximă nu poate fi utilizată într-un expонат cu tema „Pictură”, „Sculptură”, „Imagini citadine” sau „Arhitectură”, cu pretenția că s-ar încadra într-un eventual capitol de „Artă monumentală”.

Fig. 25 - Ilustrată maximă realizată cu un suport ce reproduce integral tabloul din care a fost extras detaliul ilustrat pe marcă. Piesa poate fi folosită cu succes în toate expонатele sau capitolele la teme sugerate de cele două nominalizări ale subiectului: Istorie, Oameni de seamă, Pictură etc.

b. Importanța --- 10 puncte

Importanța exponatului este determinată de dificultatea dezvoltării subiectului ales, ținând seama de materialul cunoscut și de limitarea subiectului tratat.

În foarte multe cazuri secvența tematică abordată sau subiectul tratat se limitează doar la filatelia, implicit maximafia unei singure țări. Oricât de corecte ar fi piesele și oricât de documentată ar fi redactarea, abordarea este facilă iar planul cu greu poate depăși nivelul unui cuprins de tratat în domeniu. Este cazul exponatelor de genul „Pictura românească”, „Literatura română”, „Istoria poporului român” ș.a., care sub titluri ușor modificate, dar urmând planuri aproape identice și utilizând aceleași piese, se întâlneau repetate de 4-5 ori în aceeași expoziție națională.

Pe de altă parte, abordarea unei secvențe tematiche sau a unui subiect reflectat doar în filatelia unei singure țări demonstrează o limitare a cunoștințelor filatelice și nu poate fi comparată cu studiul filatelic în domeniul unei teme abordate în filatelia mai multor țări. Ca și în filatelia tematică, importanța unui exponat maximafil constă în universalitatea materialului studiat, cercetat și utilizat.

Limitarea ariei tematice sau a subiectului poate fi realizată prin abordarea lor într-o anumită perioadă, într-un anumit spațiu, context socio-economic sau politic etc.

La exponatele pe țări, cele tradiționale și de studiu, importanța va fi apreciată în funcție de dificultatea obținerii pieselor din perioada propusă și de expunerea cât mai completă a pieselor (inclusiv a variantelor) din această perioadă. La exponatele de studiu sunt luate în considerație originalitatea, interesul și raritatea elementelor supuse studiului.

II. Cunoștințe și cercetare --- 35 puncte:

a. Cunoștințe --- 20 puncte

Cunoștințele se deduc în primul rând din modul în care s-a efectuat selecția ilustratelor maxime. Prezentarea acestora trebuie să scoată în evidență:

- cunoștințele din domeniul te-

mei și al subiectului tratat, exprimate prin corectitudinea și acuratețea informațiilor conținute de comentariile ce trebuie să însoțească fiecare piesă expusă; exponatele „mute”, lipsite de comentarii, sau cele în care acestea se rezumă doar la repetarea unor informații lapidare, conținute de piesa în sine, conduc la o apreciere modestă a exponatului;

- cunoștințele filatelice sunt evidențiate prin cunoașterea scopului și a datei emisiunii, a varietății caracteristicilor de imprimare, a perioadei de circulație etc.; acestea pot fi constatate fie din plasarea corectă a pieselor în contextul planului, fie prin succinte comentarii inscripționate;

- cunoștințele marcofile se referă la tipul ștampilei, perioada, locul și justificarea utilizării acesteia;

- cunoștințele cartofile sunt apreciate în funcție de gradul de concordanță oferit subiectului mărcii poștale, de calitatea și raritatea ediției.

În general, nivelul de cunoștințe maximafilie este determinat de utilizarea în exponat numai a pieselor corespunzătoare (ilustrate maxime realizate în conformitate cu prevederile regulamentare în vigoare), amplasate cât mai potrivit titlului și planului exponatului. De exemplu, un exponat intitulat „Cuibăritul păsărilor cântătoare” va trebui să cuprindă, în majoritate, ilustrate maxime al căror subiect ilustrat să se refere la cuiburi cu ouă sau pui. Referirea la titlul exponatului făcută numai prin textele inscripționate nu determină o apreciere favorabilă.

b. Cercetarea --- 15 puncte

Cercetarea maximafilie este determinată de modul în care materialul expus corespunde cerințelor maximafilie, respectând cu strictețe regulile de bază ale celor trei concordanțe.

- Utilizarea ilustratelor maxime ce au concordanțele cele mai potrivite capitolului din planul exponatului, în special modul cum sunt alese piesele sub aspectul concordanței de loc.

- Se apreciază volumul materialului cercetat, care depinde în

primul rând de arie de abordare a subiectului sau/și a secvenței tematice în filatelia mondială.

III. Starea și raritatea --- 30 puncte:

a. Starea materialului --- 10 puncte

- toate ilustratele maxime trebuie să fie în perfectă stare, să nu fie pătate, murdare, deteriorate prin rupere, pliere sau exfoliere;

- mărcile poștale trebuie să fie în perfectă stare, fără defecte (colțuri sau dantelură lipsă, pliuri, ștersături sau, situație inadmisibilă, să fi fost preobliterate);

- nu se admit sub nici o formă ilustratele maxime având drept suport c.p.i. circulate anterior;

- ștampilele trebuie să fie clare, lizibile (să poată fi văzută data obliterării și localitatea), aplicate integral pe fața ilustrată cu interesarea deopotrivă a c.p.i. cât și a mărcii poștale; nu sunt admise două sau mai multe ștampile diferite pe aceeași piesă; mai multe amprente ale aceiași ștampile sunt întâlnite la ilustratele maxime vechi circulate ca TCV-uri; piesele circulate pot avea pe fața neilustrată ștampila de control a oficiului poștal și eventual ștampila de sosire; amprente de unor ștampile festive, ale unor instituții, organizații sau asociații culturale sau filatelice, care nu au caracter poștal, nu sunt considerate ca o a doua ștampila.

b. Raritatea --- 20 puncte

Raritatea unei ilustrate maxime depinde de:

- raritatea fiecărui element component al piesei - marca poștală, ștampila și c.p.i., fiecare în domeniul său;

- dificultatea și vechimea realizării.

În acordarea punctajului se are în vedere ponderea pieselor rare numai dacă acestea au fost bine plasate în contextul planului și în deplin acord cu titlul stabilit.

Introducerea forțată a unui capitol sau subcapitol pentru a utiliza o presupusă piesă rară, precum și plasarea colaterală sau fantezistă la subiect a unei astfel de piese, au ca rezultat deprecierea exponatului.

Exponatul nu trebuie să demonstreze doar ce piese deține posesorul, ci mai ales modul cum știe să le folosească.

IV. Prezentarea --- 5 puncte

Este esențial ca exponatul să aibă un aspect plăcut și îngrijit pentru a da o cât mai bună impresie de ansamblu. În acest scop nu trebuie omise o serie de principii generale cu rol important în aprecierea globală:

- folosirea unor foi de culoare deschisă;
- dispunerea armonioasă a materialului prezentat, cu numai două piese pe foaia de expunere și cu evitarea suprapunerilor;
- redactarea textelor explicative într-un mod concis, scrise îngrijit și fără ștersături, cu caractere citite și fără greșeli; actualele recomandări

prevăd redactarea computerizată a textelor.

Deși la acest capitol se acordă cel mai mic punctaj, trebuie avut în vedere că primul lucru care atrage atenția asupra unui expонат este aspectul acestuia.

V. Alte mențiuni

Prezența pieselor false este interzisă și duce la descalificarea exponatului.

Utilizarea pieselor dubioase este prejudiciabilă și se recomandă expozantului expertizarea acestora.

În situația în care se constată de către juriu că un expozant nu a ținut cont de recomandările făcute cu prilejul unei participări anterioare, acesta poate decide scăderea punctajului până la descalificare, în raport cu gravitatea greșelilor care au necesitat reco-

mandările respective.

În ultimul timp, la expoziții competitive de înalt nivel au fost foarte apreciate exponatele care au etalat piese de tip TCV, ca precursora ale maximafilie. Aprecierile juriilor, de cele mai multe ori cu o componentă internațională FIP, nu s-au axat pe regulamentele de maximafilie în vigoare și nu au fost evaluate conform acestor criterii. Respectiv juriul a luat deciziile de apreciere ținând cont de valoarea istorico-poștală și documentară a unor piese efectiv circulate în urmă cu aproximativ un secol. Ținând cont de valoarea deosebită a unor astfel de exponate, ar fi de preferat ca în regulamentul FIP de maximafilie să fie introdusă o clasă de participare specifică unor astfel de exponate, precum și criteriile de apreciere corespunzătoare.

Asociația Filatelică Timișoara: realizări 2011

Asociația Filatelică Timișoara în cursul anului 2011, în colaborare cu Consiliul Județean Timiș și Primăria Timișoara, a realizat o serie de ștampile ocazionale și/sau plicuri omagiale dedicate unor evenimente, după cum urmează: plic omagial 85 de ani Lupoica la Timișoara (23 Aprilie 2011 - 300790 TIMIȘOARA 1), plic omagial dedicat Expoziției filatelice Ziua Europei (300790 TIMIȘOARA 1 - 9 Mai 2011), plic omagial 15 mai Ziua Prefecturii Timiș (300790 TIMIȘOARA 1 - 13 Mai 2011), plic omagial Întâlnirea DKMT 29 Mai 2011 (307035 BEBA VECHE - 27.05.2011), ștampilă ocazională La mulți ani Ioan Holender! (300790 TIMIȘOARA 1 - 10 iulie 2011) aplicată pe întregul poștal Mari români - Ioan Holender (cod 034/2010), două plicuri omagiale 3 August - Ziua Timișoarei (300790 TIMIȘOARA 1 - 3 August), plic omagial Festivalul Lada cu Zestre Faza Județeană (300790 TIMIȘOARA 1 - 23 septembrie 2011), plic ocazional Concertul simfonic din Peștera Românești, 23 octombrie 2011.

dr. ing. Marius MUNTEAN

Revista presei

CURIERUL FILATELIC, an XXI, nr. 163, octombrie-decembrie 2011. Din sumar: *20 de ani de la prima expoziție filatelică bilaterală Chișinău - Sibiu, 12 - 15 octombrie 2011* (ing. Ioan Dejugan, *Regele Mihai - 90 de ani de viață* (prof. Nicolae Salade), *Cetăți sibiene* (ec. Mircea Țața și ing. Marius Muntean), *Litografii cu subiect poștal* (Norbert Blistyar), *Pozițiile filigranelor RPR* (Mihai Lucian Valea), *Recenzii filatelice, Inițiere în filatelia polară: ARCTICA* (Zoltan More), *Documentar Fram - Wilhelm Conrad Röntgen* (prof. Nicolae Ilișiu), *Noi emisiuni de mărci poștale românești, Planul emisiunilor filatelice 2012, Știri din țară*.

DER RUMÄNIENSAMMLER, nr. 146/noiembrie 2011, buletin al Grupului de studii (ARGE) Rumänien. Este dedicat celei de-a 32-a ediție a Simpozionului de la Basel din 10 septembrie 2011. La acest simpozion s-au prezentat 9 comunicări, care au fost reproduse în buletin: *Data timpurie pentru o scrisoare pe ruta poștală 5* (Fritz Heimbüchler); *Trei documente interesante din timpul Războiului Ruso-Turc 1877-1878* (Fritz Heimbüchler); *Ștraif-uri de 6 PARALE 1862 pe scrisori* (Fritz Heimbüchler); *Correspondență Sayn Wittgenstein* (Franz-Joseph Vergossen); *Listă de prețuri 1896* (Paul Hirsch), publicat în *philatelica.ro*, an III, nr. 5(16)/septembrie-octombrie 2011, p. 27; *Un document românesc de poștă rurală* (Paul Hirsch); *Mărci poștale românești perforate* (Thomas Höpfner); *Literatură filatelică românească* (Fritz Heimbüchler); *Diverse teme: Poșta Hohe Rinne, francaturi speciale la emisiunea „Paris”* (Fritz Heimbüchler).

TOPICAL TIME, vol. 62, nr. 6(370), noiembrie - decembrie 2011, revistă de filatelie tematică a Asociației Tematicienilor Americani (ATA). Din

sumar: *African art on stamps* (Barry Floyd, Scotland), *Life in the colonial bush* (Jeff Dugdale, United Kingdom), *Notes on map cancellations - part I* (Miklos Pinther), *Cinderella corner* (Arthur H. Groten), *Youth in topics* (Mary Ann Browman), *Publication reviews* (George B. Griffenhagen).

ZIARUL DE BACĂU, în edițiile din 16 ianuarie și 17 ianuarie 2012 (<http://www.ziaruldebacau.ro/ziarul/2012/01/16/comori-in-miniaturi-este-filatelia-o-pasiune-scupa-1.html>, <http://www.ziaruldebacau.ro/ziarul/2012/01/17/comori-in-miniaturi-este-filatelia-o-pasiune-scupa-2.html>), consemnează sub semnătura lui Petre Done, un interviu cu dl Mihai Ceucă intitulat *Comori în miniaturi/Este filatelia o pasiune scumpă?*

ZIARUL DE DUMINICĂ, nr. 52(586), săptămâna 6-12 ianuarie 2012, sub semnătura lui Călin Hentea publică articolul *La colț de stradă - Colecționarii din Dorobanți* (<http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/colectionarii-din-dorobanti-de-calin-hentea-9128497>). Într-un e-mail circular datat 6 ianuarie 2012 3:54 PM, dl Sergiu-Marian D. Găbureac își manifestă nemulțumirea considerând: „*Regret că trebuie să o spun, dar articolul e prost făcut. Nu se suflă o vorbă despre zecile de medalii de aur luate la competițiile mondiale sau europene, nu se vorbește despre munca de cercetare filatelică și cartofilă, care face cinste României în lume, de evenimentele cultural-filatelic și cartofile la nivel bucureștean și național. Știu cât de greu se pătrunde în media și când pătrundem văd că o facem al naibii de neprofesionist. Regret și mai mult, deoarece îl cunosc pe autor și știu că poate mult mai mult. Nici nu știu cum a putut să coboare ștacheta atât de jos de parcă ar fi la OTV!*” (dnd)

Din nou pe urmele unor expoziții

Dan ȚĂRAN ne propune o nouă lucrare - a treia - din ciclul *Pe urmele unor expoziții*, Leonberg - ianuarie 2012, 114 pag.

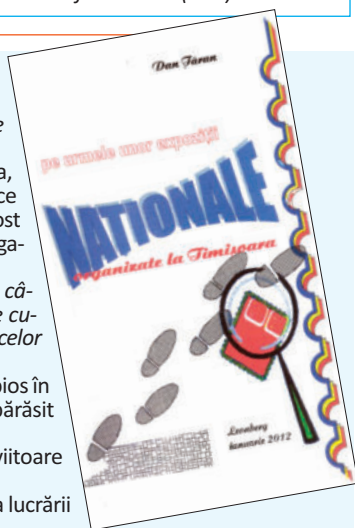
Lucrarea, realizată în regie proprie și dedicată memoriei soției sale Erna, reprezintă o retrospectivă, fără comentarii personale, a expozițiilor filatelice naționale desfășurate la Timișoara în perioada 1968 - 2008, așa cum au fost oglindite acestea în presa vremii. Se prezintă sistematic: comitete de organizare, jurii, participanți, palmares, materiale realizate.

Autorul remarcă că înainte de 1990 la Timișoara s-au putut organiza câteva expoziții „republicane” care au reunit foarte multe exponate clasice cuprinzând materiale filatelice respinse din principii politice de propaganda acelor vremuri.

Lucrarea constituie o nouă pagină de istorie a filateliei, fiind un gând pios în memoria celor care au fost alături de noi de-a lungul anilor și care ne-au părăsit pentru totdeauna.

Este meritoriu efortul autorului de a transmite sintetic generațiilor viitoare încă o pagină din activitatea expozițională la nivel național.

Lucrarea poate fi accesată în format digital. Cei interesați în procurarea lucrării se pot adresa autorului, tel 0049 715 229 124. (dnd)

2012 - Anul Ion Luca Caragiale

ing. Aurel DIACONU

Marele dramaturg și prozator (România - Mi #2067 (B52) - Fig. 1) s-a născut în zorii zilei de 30 ianuarie 1852, în satul Haimanale din județul Prahova, astăzi comuna I.L. CARAGIALE - județul Dâmbovița (Fig. 2, colecția dr. Ioan Daniliuc).

Aniversarea nașterii scriitorului, care cu timpul a devenit un simbol național (a cărui operă este actuală și în zilele noastre), a fost marcată în numeroase localități, dintre care amintim: cea mai „timpurie” obliterare tematică CENTENARUL I.L. CARAGIALE BUCUREȘTI POȘTA 30 IANUARIE 1952, având în mijloc portretul scriitorului încadrat de anii 1852 și 1912; I.L. CARAGIALE PLOIEȘTI 30.I.1977 - o ștampilă, care are și autograful scriitorului; 140 de ani de la naștere, 2000 PLOIEȘTI 30.01.1992, cu o precizare - ștampila nu menționează nici un nume, dar desenul nu ridică nici o suspiciune că nu ar fi Caragiale!

Bunicul său, Ștefan, venise în țară odată cu domnitorul Ioan Gh. Caragea, de la care își va fi tras și numele de Caragiale. Tatăl său, Luca, la data nașterii viitorului scriitor era administrator al moșiei mănăstirii Mărgineni, avocat și magistrat la Ploiești.

De la vârsta de șapte ani și până la majorat, cu unele mici întreruperi, Caragiale (Mi #5670), a trăit la Ploiești, mediu social care a lăsat o puternică amprentă în formarea sa ca scriitor.

Între anii 1860-1864 va urma clasele primare la Școala domnească din Ploiești; ca între 1864-1867 să absolve, în particular, prima clasă de gimnaziu, iar următoarele trei la gimnaziul „Sf. Petru și Pavel” (astăzi Muzeul de istorie și arheologie al județului Prahova).

În 1870 este copist la Tribunalul din Ploiești. A cunoscut viața urbei, pe oamenii importanți ai acesteia, care i-au servit ca model pentru majoritatea personajelor operelor sale. Astfel, Caragiale este socotit, pe drept cuvânt un „fiu al orașului Ploiești”.

Omul era vrednic
în vorbire, cu un
debit nesecat,
cu o fantezie
stărnită și
întreținută
de prezența
uimită

Fig. 3

a ascultătorilor. Înapoia ochelarilor, ochii de miop sfredeau ca argintul viu. Fața se crispa actoricește, brațele și trunchiul intrau în convulsie, răspunzând cu automatism de reflexe, dialecticei pasionate. Era însă o pasiune la rece, a unei inteligențe mobile și nestatornice, variind în păreri după toane. Un amestec bizar de bun simț fundamental și de căutare a paradoxului, pentru plăcerea de a contrazice și ului.

Caragiale reedita aievea pe „Neptolul lui Rameau”. Stăpâna ca un actor; mijloacele simulării în convingeri și simțiri, în înduioșare și patetism. Șerban CIOCULESCU - „Viața lui I.L. Caragiale”

jelor operelor sale. Astfel, Caragiale este socotit, pe drept cuvânt un „fiu al orașului Ploiești”.

Atras de teatru, Caragiale (Mi #1387-8; #1828; #2065) urmează, între 1868 și 1870, cursurile de la clasa de *Mimică și declamațiune* a lui Costache Caragiale, din cadrul Conservatorului bucureștean (Mi #1417). Între 1871 - 1872 îl găsim sufler și copist al Teatrului Național din București (Mi #5671; #6195; î.p. cod 0298/77), care va fi evocată cu mult umor în *Din carnetul unui vechi suflor*.

Este numit, la numai 36 de ani (1888) director al Teatrului Național București (întreg poștal cod 0083/1977, 0298/1977), funcție din care este nevoit să demisioneze la numai un an de la instalare.

Întâlnirea cu Mihai Eminescu (Mi #1196; #1704; #2288; #3262; #4556; #B312) a avut-o la Giurgiu, în împrejurări care au fost evocate în stil romantic în articolul *În Nirvana*. În februarie 1878 devine redactor la *Timbul*, iar la îndemnul lui Eminescu (ștampila ocazională ORADEA 03. 12.1989, realizată cu prilejul *Salonului filatelic al revistei Familia*), participă la întrunirile

Fig. 1

Fig. 2

societății *Junimea*, în casa lui Titu Maiorescu (Mi #743-45; #B19).

La *Junimea* are un prim succes prin excelenta traducere a piesei *Roma învinsă* de Al. Paparodi, fapt ce-l determină să prezinte, la 18 ianuarie 1879, comedia *O noapte furtunoasă* sau *Numărul 9* (Mi #1298; Moldova, Mi #597 - Fig. 3).

Încurajat de aprecierile lui Maiorescu, Caragiale scrie o a doua comedie: *O scrisoare pierdută*, a cărei premieră va avea loc la 13 noiembrie 1884 (plic ocazional realizat de filateliștii ploieșteni cu ocazia expoziției *Ziua mondială a Poștei 2002*, obliterated cu o ștampilă având textul 2002 Anul Caragiale/O scrisoare pierdută/9 octombrie - Ziua mondială a Poștei /2000 PLOIEȘTI - 1 * 9.10.2002*).

Piesele de teatru ale lui Caragiale (Fig. 1; plicul realizat cu ocazia simpozionului I.L. Caragiale care reproduce așele Teatrului Național - Societate Dramatică, ale pieselor, în ortografia momentului: *Noaptea furtunoasă*, *O scrisoare pierdută*, *Dale Carnavalului* și *Năpasta*) au prilejuit momente de referință, spre deliciul miilor de spectatori, în creația marilor actori români:

- Aristița Romanescu, în rolul Zoe din *O scrisoare pierdută* (Mi #3943), în 1884;
- Radu Beligan, în rolul lui Rică Venturiano din *O noapte furtunoasă* (Mi #6142, întreg poștal cod 114/2006), sau în *D-ale carnavalului*, în 1951;
- Grigore Vasiliu Birlic, în rolul lui Crăcănel din *D-ale carnavalului* (Mi #5435, întreg poștal cod 002/2005), sau în *Conu Leonida față cu reacțiunea*, în 1962;
- Ion Brezeanu, în rolul cetățeanului turmentat din *O scrisoare pierdută* (Mi #3947), în 1884;
- Toma Caragiu, în rolul lui Tipătescu din *O scrisoare pierdută* (Mi #5436; plicurile speciale realizate de filateliștii ploieșteni în 2000 și 2011).

Împreună cu Ion Slavici (Mi #3117) și George Coșbuc (Mi #1827, #2535) este director la *Vatra - foaie ilustrată pentru familie* (ianuarie 1884 - august 1896), revistă cu apariție bilunară (î. p. cod 001/2004).

Plecat în Germania în 1904, unde din martie se stabilește definitiv la Berlin, nu se rupe de evenimentele din țară, astfel că războaiele din 1907 îl zdruncină și scrie articolul-pamflet *1907 - Din primăvară până-n toamnă* (Mi #1295 - Fig. 4, #1386; flama publicitară datată 31.03.81 - Fig. 5), a cărui primă parte - *Rumänien wie es ist* - apare în ziarul vienez *Die Zeit*, sub semnătura *Un patriot român*. În legătură cu Fig. 4, se poate observa, că deși în 6 aprilie 1952 fusese pusă în circulație emisiunea fără supratipar având aceleași desene (Mi #1386), la 19 mai 1952 se aflau în vânzare mărci poștale din emisiunea cu supratipar (Mi #1295), pusă în circulație la 28 ianuarie 1952.

Este binecunoscută prietenia lui Caragiale cu ilustrul filatelist George Mateescu - Sinaia, în compania căruia s-au pus la cale multe din lucrările marelui scriitor (întreg poștal cod 096/1998, 168/2002).

În orașul lui *Nenea Iancu* se găsește un bust al scriitorului, amplasat într-un parc din centrul orașului, iar

Fig. 4

Fig. 5

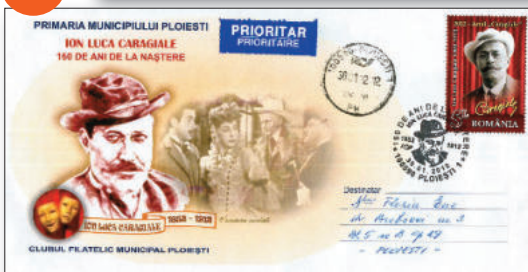

Fig. 6

o clădire, reprezentativă, este liceul (în prezent Colegiul Național) ce îi poartă numele (plic special realizat la împlinirea a 125 de ani de existență a liceului, obliterated cu o ștampilă comemorativă 2000 PLOIEȘTI 11.11.89). În semn de prețuire, în municipiul Ploiești există o casă memorială dedicată marelui scriitor, care adăpostește obiecte ce i-au aparținut.

Anul 2002 ca și 2012 au fost declarați, în cadrul programului de manifestări UNESCO, *ANUL CARAGIALE*. În 2002 la aniversarea a 150 de ani de la naștere s-a emis un întreg poștal cod 001/2002, iar în 2012 la aniversarea a 160 de ani de la naștere s-a aflat în uz o ștampilă ocazională - 30.01.2012 100590 PLOIEȘTI 1, care s-a aplicat pe un plic ocazional - Fig. 6 (machetator dr. Ioan Daniliuc).

Caragiale, ca unul din marii scriitori și dramaturgi români, este apreciat în toată țara; astfel se explică stătuia existentă în grădina publică din Galați (cod 132/2002), ca și alte statui din alte localități.

continuare la pag. 47

ing. Aurel DIACONU, născut la 9 martie 1942 în Brașov, România, licențiat al Facultății de Construcții - Iași. Preocupări: filatelie tematică, astrofilatelie.
Contact: reldiac@yahoo.com.

Mihai Eminescu (1)

ing. Nicolae IOSUB

În perioada celor peste 120 de ani care au trecut de la moartea lui Mihai Eminescu, poetului i-au fost dedicate mai multe materiale filatelice (mărci poștale, întreguri poștale, plicuri ocazionale, cărți poștale ilustrate etc.), numismatice (medalii, plachete, monede, insigne) și lucrări plastice (picturi, desene, sculpturi) care au folosit ca imagini fotografiile cunoscute ale lui Eminescu:

- fotografia din 1869, realizată la Praga de pictorul fotograf Jan Tomas;

- fotografia din 1878, realizată în atelierul lui Frantz Duschek din București;

- fotografia din 1884, realizată în atelierul lui Nestor Heck din Iași;

- fotografia realizată în 1887 de fotograf Jean Bielig din Botoșani.

Aceste patru imagini fotografice* au constituit izvorul de inspirație pentru toți artiștii plastici și editorii de cărți poștale ilustrate cu chipul poetului sau cu ilustrații la opera lui Eminescu.

Printre editorii de cărți poștale ilustrate putem enumera: Editura Șaraga și Socec din Iași, Editura Librăriei Socec&Co. S.A. din București, Editura Horovitz București, Editura Librăriei „Biserica-Albă” București, Ed. „Galeria de Cădouri” Ad. Maier&D. Stern București, Editura Librăriei „Eminescu” Botoșani, Librăria și Tipografia A. M. Julius Botoșani etc.

În septembrie 1869 Mihai Eminescu pleacă la Viena împreună cu tatăl său, însoțit de Raluca și Aglaia. Ajunși la Praga, ei se fotografiază în atelierul lui Jan Tomas din piața Sf. Venceslas.

Mihai Eminescu s-a fotografiat bust, în costum, cămașă albă și papion. Fotografia îl prezintă cu privirea spre stânga, privire pătrunzătoare, frunte înaltă și luminoasă, obraji unduind într-un zâmbet romantic, buze senzuale, părul terminat schubertian; por-

tret „luciferian” ce sugerează pe poetul iubirii veșnice.

Fotografia poartă în dreapta jos inițialele; „J. TOMAS”, iar pe verso inscripțiile: „J. TOMAS Fotograf”, iar dedesubt, în limba cehă și germană - „*techn lucebnik, St. Vacslavke nam PRAZE., und techn Chemicker-St. Wenzels, Platz in PRAG.-7-II.*”, încadrate cu frumoase înflorituri.

S-au făcut șase fotografii, din care una este dăruită de Eminescu Veronicăi Micle în anul 1872, când a venit la Viena, unde a rămas mai multe luni pentru un tratament. Această fotografie se găsește în Colecția Bibliotecii Academiei Române (Serv. Stampe).

După această fotografie s-au realizat, de-a lungul timpului, cele mai multe și diverse cărți poștale ilustrate. Prezentăm în Fig. 1 una dintre aceste cărți poștale ilustrate (c.p.i.).

A doua fotografie retușată (Fig. 2), realizată de fotograf Bernard Brandt din Iași, este reproducă pe cele patru ediții de poezii ale lui Eminescu, apărute prin grija lui Maiorescu în 1883, 1885, 1887 și 1889. Această fotografie a fost considerată „*cea mai credincioasă icoană a lui*” și a stat la baza mai multor realizări plastice dedicate poetului.

După această fotografie, pictorul craiovean N. Rădulescu a realizat un portret al poetului pe hârtie din pastă de lemn, dimensiuni 152x105 mm, cașerat pe carton cretat alb, încadrat într-un chenar și cu inscripția: „Editura Revistei Oltenie - Craiova, TIPO LITO GR. NAȚIONALE RALIAN și IGNAT SAMITCA” și semnătura pictorului N. Rădulescu.

Cu această gravură s-a editat o carte poștală ilustrată cu inscripția: „*Mihai Eminescu, TIPOLIT R-SAMITCA CRAIOVA*”, pe carton de lux, la prețul de 50 de bani. Anunțul apariției ilustratei îl găsim în „*Revista Olteană*” (nr. 3 din mai 1889), condusă de poetul Traian Demetrescu și G. D. Pencioiu.

În anul 1884 Eminescu se fotografiază pentru a treia oară în atelierul fotografului Nestor Heck din Iași. În această fotografie Eminescu

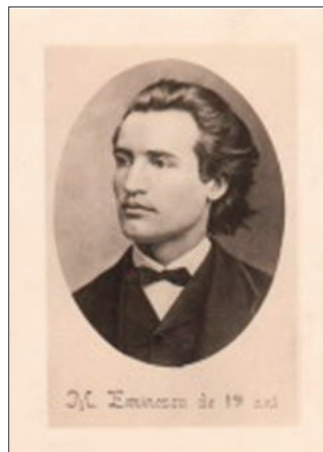

Fig. 1 - C.P.I. Eminescu din perioada interbelică, editură necunoscută

Fig. 2 - Ilustrată după grafica lui N. Rădulescu din 1889 (colecția Ion C. Rogojanu, București)

cu apare îmbrăcat în costum alb de vară, cu cămașă albă și papion, cu privirea spre dreapta și are fața rotundă și chipul îmbătrânit. Fotografia este realizată la 10 iunie 1884, când se afla la Iași, într-un moment de bună dispoziție, la insistențele prietenilor săi A. C. Cuza, Petru Grigoriu, Ion Creangă și W. Humpel.

După cum afirmă A. C. Cuza, Eminescu avea „*înfățișarea senină, cu fruntea înaltă și minunat arcuită, cu privirea blândă*” ▶▶▶

* A se vedea Coriolan Chiricheș - *Mihai Eminescu (I)*, philatelica.ro, I, nr. 2 - iunie 2009, p.35.

din ochii săi prea mici, visători, cu zâmbetul iertător și nirvanic”.

După această fotografie Editura Șaraga București a realizat o carte poștală ilustrată (Fig. 3), reeditată în anul 2000 de Edipost. O altă carte poștală ilustrată (Fig. 4) este realizată de Ed. Librăriei S. Farchy, „La Cartea de Aur”, circulată la Paris la 22 octombrie 1901, în care expeditorul dă o serie de date despre Eminescu.

După ultima fotografie a poetului, realizată în anul 1887 de Jean Bieligh la Botoșani, s-au realizat mai multe cărți poștale ilustrate la începutul secolului XX. În Fig. 5 prezentăm o carte poștală ilustrată din colecția „Poeți și Autori Români”, realizată de Ed. Librăriei „Biserica Albă” București și circulată la Paris la 16 august 1905.

La 160 de ani de la nașterea poetului nostru național, aproape fiecare oraș al țării are un Eminescu din marmură, piatră, sau bronz.

Astăzi există, în țară și peste hotare, peste 120 de statui sau busturi ale poetului, care au simbolizat dintotdeauna ceea ce este mai nobil, mai frumos și mai curat în noi.

După moartea lui Eminescu s-au realizat o serie de busturi și statui care l-au immortalizat pe poet, imagini cu care s-au realizat mai multe cărți poștale ilustrate. Putem aminti aici: bustul lui Eminescu din fața Școlii Marchian din Botoșani, realizat de sculptorul I. Georgescu, bustul de la Dumbră-

Fig. 3 - Ilustrată realizată de Ed. Șaraga (colecția C. Beda, București)

veni de Oscar Spaethe din 1902, bustul de la Galați de Frederik Storck din 1911, bustul lui Eminescu de la Constanța sculptat de Oscar Han în 1934, bustul de Ioan Mateescu din Parcul Copou-Iași, în 1934 etc.

La un an de la moartea poetului, în fața Școlii Marchian din Botoșani este amplasat un bust sculptat de Ioan Georgescu, cu fonduri strânse prin colecție publică. Realizat din bronz, a fost turnat la Paris și a fost dezvelit la 11 septembrie 1890 cu prilejul Congresului Național Studențesc - o mare sărbătoare la care au vorbit V. A. Urechia, B. Șt. Delavrancea, C. Exarcu, T. Bacaloglu etc.

Pe suportul bustului s-a în-

scripționat: „Poetului Mihai Eminescu 1850-1889. Studenții universitari români din București - Iași. Omagiu și admirațiune”. În anul 1932 bustul a fost mutat în parcul „Mihai Eminescu” din Botoșani. Pe soclu sunt reproduse versurile:

Vremea trece, vremea vine,
Toate-s vechi și nouă toate;
Ce e rău și ce e bine
Tu te-ntreabă și socotește;
Nu spera și nu ai teamă,
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămâi la toate rece.

Cu acest bust al poetului s-au realizat la Botoșani primele cărți poștale ilustrate care au circulat în țară și străinătate, după fotografiile realizate de Jean Bieligh.

Editura Librăriei „Eminescu” din Botoșani a realizat primele ilustrate alb-negru cu bustul lui Mihai Eminescu și Școala Marchian din Botoșani în perioada 1895-1900. Una din aceste cărți poștale ilustrate (Fig. 6) este circulată în 24 octombrie 1899 și are în imagine Liceul Laurian, statuia lui Eminescu și Școala Marchian unde este amplasat acest bust. Pe față are inscripția „Salutări din Botoșani” iar pe spate „CARTA POȘTALĂ”.

Prima carte poștală ilustrată color (Fig. 7), cu bustul poetului din fața Școlii Marchian, este realizată de Depozitul Universal Șaraga, București, nr. 479, ▶▶▶

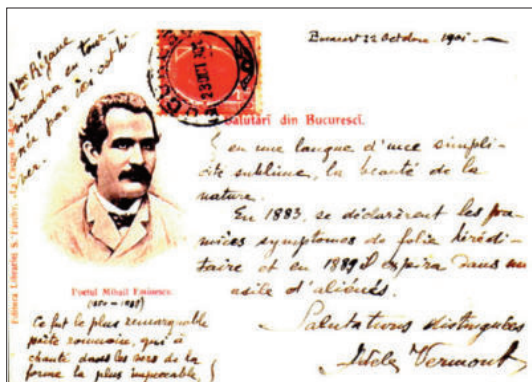

Fig. 4 - C.P.I. Eminescu din 1901 - Ed. Librăriei S. Farchy, „La Cartea de Aur” (colecția Coriolan Chiricheș, Botoșani)

Fig. 5 - C.P.I. M. Eminescu - Ed. Librăriei „Biserica Albă”, București Seria I, Colecția „Poeți și Autori Români”

Fig. 6 - C.P.I., 1899 - Statuia lui M. Eminescu - Botoșani, circulată 24 octombrie 1899 (colecția Coriolan Chiricheș, Botoșani)

Fig. 8 - C.P.I. color, 1905 - Școala Marchian și bustul lui Eminescu, circulată la 28 mai 1907 la Graz

Fig. 7 - C.P.I., 1905 - Statuia lui Mihai Eminescu, circulată la 1 oct. 1909 în Germania

Fig. 10 - C.P.I. Inaugurarea statuii Eminescu, Ed. Socec&Co. S.A. București, 1911

Fig. 9 - C.P.I. Ed. Socec București, 1911

în anul 1905 și a fost expedită de Jean Ciomag în Germania la 1.X.1909 (timbre câte vue - TCV). Cealaltă, în care apare Școala Marchian și bustul poetului, este realizată de aceeași editură, în același an, cu nr. 480 (Fig. 8). A circulat în Austria în anul 1905. Ambele ilustrate sunt color.

La 16 octombrie 1911 este inaugurată la Galați statuia lui Eminescu, realizată de sculptorul Frederic Storck. Statuia este realizată din inițiativa magistratului Corneliu V. Botez, prin colecție publică și este din marmură albă de Carara.

Editura Socec a realizat o carte poștală ilustrată alb-negru chiar înainte de inaugurarea statuii. O

astfel de ilustrată a circulat pe 28 noiembrie 1911 la Malcoci-Tulcea și de pe soclul ei lipsește inscripția, dovadă că s-a fotografiat înainte de finalizarea statuii (Fig. 9). Tot Editura Socec&Co. S. A. București a realizat o carte poștală ilustrată color (Fig. 10) cu imaginea statuii de la momentul inaugurării și are nr. 343. Editura „Galeria de Cadouri” Ad. Maier&D. Stern, București a editat și ea două cărți poștale ilustrate cu nr. 3163 (Fig. 11) și 3628 - una în care se vede și chioșcul din parc, iar cealaltă fără chioșc.

În anul 1934, sculptorul Ioan Mateescu realizează un bust al poetului, amplasat în ►►►

Fig. 11 - C.P.I. Eminescu, Ed. „Galeria de Cadouri”
Ad. Maier&D. Stern, București nr. 3163

parcul Copou din Iași, având pe solu inscripția:

„Trăind în cercul vostru strâmt
Norocul vă petrece,
Ci eu în lumea mea mă simt
Nemuritor și rece”.

Editura Librăriei Socec din Iași a realizat o carte poștală ilustrată cu bustul poetului (Fig. 12).

La 15 august 1934, la Constanța s-a inaugurat una din cele mai reușite statui ale lui Eminescu, operă a sculptorului Oscar Han.

Acest monument a fost realizat din inițiativa unui comitet „Pro Eminescu” sub președinția amiralului I. Bălănescu. Ion Bianu a vorbit la dezvelirea monumentului în numele Academiei Române, spunând: „**Mărite poete, Neamul întreg îți aduce astăzi-ție, cel mai mare al lui Poet - cântăreț și gânditor - închinare și proslăvire de amirație și de recunoștință**”.

Cu imaginea acestei statui s-a realizat de către Editura L.D. din Constanța o ilustrată alb - negru (Fig. 13).

(continuare în numărul următor)

ing. **Nicolae IOSUB**, născut la 14 noiembrie 1947, Vlăsinești-Botoșani. Licențiat al Facultății de Electrotehnică (1970). Filatelist din 1970, secretar A.F. Botoșani. Președinte al Grupării Colectoarelor „Mihai Eminescu” Botoșani, redactor al Buletinului informativ al grupării. Lucrări: „Mihai Eminescu în filatelie”, „Mihai Eminescu la Botoșani”. Expozant: Ștampile speciale românești, Eminescu și contemporanii săi, Viața lui Iisus Hristos etc. Contact: iosub.nico@yahoo.com

Fig. 12 - C.P.I. Ed. Librăriei Socec Iași

Fig. 13 - C.P.I. Editura L.D. Constanța, 1936

Un dar de Crăciun TOP 50 ERORI ROMÂNEȘTI

Sergiu-Marian D. Găbureac ne oferă o sinteză a celor mai importante 50 de erori românești, definite ca abateri de la marca poștală standard, ce se întâlnesc la o singură piesă din coala de tipar.

Lucrarea poate fi consultată accesând adresa de web site <http://www.philatelica.ro/GSM-erori.pps>.

Semnalăm o inadvertență: 1959 - Plante medicinale - 40 B. Din imagine rezultă că eroarea nu se poate plasa pe r.1 - c.1 ci pe r.2 - c.9

Cei interesați pentru detalii sau pentru a semnala alte erori se pot adresa autorului - gsm_as@yahoo.com. (dnd)

Revista presei

ROMANIAN STAMP NEWS, site-ul dlui Marian Jianu - alias Max Peter (<http://www.romanianstampnews.blogspot.com>) din data de 26 ianuarie 2012, în materialul *Presepararea mărcilor la Iași în 1871* comentează articolul dlui Norbert Blistyar - *Mărci rupte*, publicat în revista philatelica.ro, III, nr. 6(17) - noiembrie-decembrie 2011, p.36. (dnd)

Galeria celebrităților botoșănene (IX)

dr. Gică MARIȚANU

Sașa PANĂ (1902-1981) 25 august - 30 de ani de la moarte

Alexandru Binder, cunoscut sub numele care i-a servit ca pseudonim literar - Sașa Pană, s-a născut, conform documentelor de arhivă referitoare la elevii înscrși în clasa întâi la gimnaziul „Grigore Ghica VV” din Dorohoi, la 9 august 1902, la Dorohoi, ca fiu al medicului David Binder și al Stelei născută Iancovici.

Copilaria - marcată de răscoala din 1907, de agitația stărnită de trecerea cometei Halley și de primele povești citite de mama sa din revista *Fluierașul* - a petrecut-o la Dorohoi unde a urmat cursurile Școlii Primare Nr. 1 „Gh. Asachi” până în 1913 și apoi ale gimnaziului „Grigore Ghica VV”, pe care l-a absolvit cu brio în 1917. Deși a început cursurile liceale la Dorohoi, termină Liceul „Matei Basarab” din București împreună cu bunul său prieten din Dorohoi, Buium Croitoru, căruia Eugen Lovinescu i-a dat numele de Ion Călugăru. În paralel a frecventat cursurile Universității Populare unde i-a cunoscut pe viitorii scriitori B. Fundoianu, Brunea Fox ș. a.

În 1921 este admis la Facultatea de Medicină din Iași, dar după primul an de studii se transferă la Institutul Medico-Militar din București pe care îl va absolvi în 1927, devenind medic militar. După un lung periplu prin instituții militare bucureștene, ajunge medic-șef al garnizoanei București, pentru ca în scurt timp să fie numit în funcția de comandant al Policlinicii Militare „Grigore Cobălcescu”, de unde va ieși la pensie cu gradul de colonel.

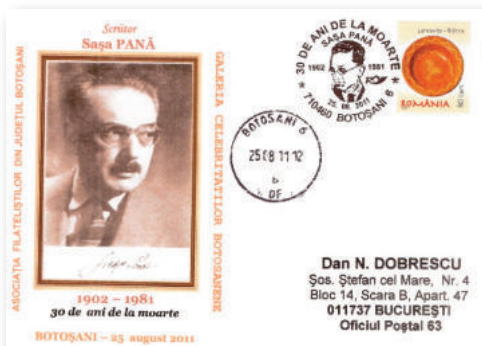
Încă de pe băncile facultății își afirmă vocația și disponibilitatea pentru literatură anunțând viitorul pasionat animator al mișcărilor literare de avangardă din România, dadaismul și suprarealismul, prima poezie, de factură romantică, intitulată *Poveste simplă* apărându-i în 1922, în ziarul *Rampa* a lui N. D. Cocea, iar primul volum de poezii, *Răbojul unui muritor*, fiindu-i publicat în 1926.

În aprilie 1928, cu mijloace fi-

nanciare proprii, Sașa Pană editează, împreună cu Marcu Taingiu (Moldov), revista de avangardă *Unu* care va apărea până în decembrie 1932 la Dorohoi și la București, înființează editura cu același nume la care-și va tipări propriile creații și fondează o mișcare literară de avangardă la care vor adera printre alții Aurel Baranga, Victor Brauner, Geo Bogza, Ion Călugăru, Brunea Fox, Miron Radu Paraschivescu, Stephan Roll, Urmuz și Ilarie Voronca.

Autor al unor traduceri valoroase din operele lui Paul Eluard, Jean Cassou, Loys Masson, scrie numeroase proze de mici dimensiuni, mai multe volume de proză cu caracter general satiric sau umoristic, nuvele, piese de teatru scurt, memorialistică, prozopoeeme și poezii care în viziunea lui Ov. S. Crohmălniceanu „sunt de cele mai multe ori reverii mirifice”, fiind apreciat de Perpessiciu ca „una din afirmările cele mai categorice pentru poezia modernă”.

Ca publicist a debutat la *Opinia* din Iași colaborând apoi la numeroase periodice, printre care s-au numărat: *Adevărul*, *Adevărul literar și artistic*, *Azi*, *Bilete de papagal*, *Cuvântul liber*, *Dimineața*, *Facla*, *Gazeta Dorohoiului*, *Pagini literare*, *Revista Fundațiilor Regale*, *Strada*, *Tinerimea*, *Vremea*, iar între noiembrie 1944 și martie 1947 a con-

duc revista *Orizont*.

Creațiile literare ale scriitorului Sașa Pană, concretizate în numeroase volume ilustrate, de cele mai multe ori, de Victor Brauner, Marcela Cordescu, Harry Guttman, Marcel Iancu și Man Ray s-au însumat într-o operă cuprinzând titluri ca: *Diagrame*, 1930; *Echinoc arbitrar*, 1931; *Viața romanțată a lui Dumnezeu*, 1932; *Cuvântul talisman*, 1933; *Călătorie cu funicularul*, 1934; *Sadismul adevărului*, 1936; *larba fiarelor*, 1937; *Munții, noaptea, neliște*, 1939; *Pentru libertate*, 1945; *Plecări fără ancoră*, 1946; *Poeeme fără de imaginație*, 1947; *A fost odată... și nu va mai fi*, 1949; *Cordonul sanitar*, 1949; *Teatru mic* (6 piesete), 1950; *Misiunea trebuie împlinită*, 1950; *În preajma mutărilor*, 1965; *Poeeme și poezii alese din cărți și din sertar* (1925-1965), 1966; *Aurel Mărculescu*, 1967; *Prozopoeeme*, 1971; *Născut în '02: Memorii, file de de jurnal, evocări*, 1973; *Culoarea timpului*, 1977.

Scriitorul Sașa Pană a încetat din viață la 25 august 1981, la București.

Referințe:

- Bejenaru, Ionel**, *Dicționarul botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, pag. 188-189;
Duda, Gabriela, *Literatura română de avangardă*, Editura Humanitas, București, 1997;
Kuller, Hary Dr. (coordonare), *Evrei din România - Breviar bibliografic*, Editura Hasefer, București, 2008, pag. 287-288;
Pană, Sașa, *Născut în '02, Memorii, file de jurnal, evocări*, Editura Minerva, București, 1973;
Predescu, Lucian, *Enciclopedia „Cugetarea”*, București, 1940, pag. 628.

Sofia NĂDEJDE (1856-1946) 14 septembrie - 155 de ani de la naștere

Publicista, prozatoarea, autoarea dramatică și militanta socialistă cu orientare feministă Sofia Nădejde s-a născut la Botoșani, la 14 septembrie 1856, ca fiică a soților Vasile Băncilă-Gheorghiu și Puheria-Profira Neculce, pictorul Octav Băncilă fiind fratele ei mai mic.

Sofia și-a petrecut copilăria la Botoșani, unde a urmat cursurile primare și apoi cursurile liceale la „Pensionul Glowaska”.

În 1874 s-a consemnat căsătoria Sofiei Băncilă cu Ion Nădejde (1854-1928), pe care îl cunoscuse în anii de liceu, căsătorie în urma căreia au rezultat șase copii.

Doi ani mai târziu, în 1876, odată cu mutarea familiei Nădejde la Iași, Sofia aderă la mișcarea socialistă și devine în scurt timp unul dintre membrii exponențiali ai acesteia.

Militează constant pentru apărarea drepturilor femeii și emanciparea ei în societate, subiect care a marcat atât debutul publicistic din 1879 în *Femeia română*, București, cât și numeroasele articole publicate mai ales în *Contemporanul* ieșean, fondat în 1881 de soțul ei și în *Evenimentul literar* pe care

l-a condus între 1893-1894.

Din 1894, când se stabilește cu familia la București, Sofia își intensifică activitatea militantă, ținând numeroase conferințe la Clubul muncitorilor din București, dar și în țară. Recunoașterea meritelor nu întârzie să apară astfel încât în 1897 este desemnată ca președinte al Congresului al IV-lea al P.S.D.M.R.

În același timp, promovează ideile la care a aderat semnând articole în: *Albina, Botoșanii, Comoara tinerimii, Drepturile omului, Lumea nouă științifică și literară, Munca, Revista noastră, Universul, Voința națională*.

La activitatea publicistică se

adaugă o bogată creație literară compusă din schițe, nuvele, romane, piese de teatru, dintre care amintim: *Patimi* (1903), *Robia banului* (1905), *Părinți și copii* (1907), *Irinel sau Întâmplările unui român în Rusia, Mangiuria și Japonia* (publicat în revista *Comoara tinerimii*, în foileton).

Sofia Nădejde a încetat din viață la 11 iunie 1946, la București.

Referințe:

- Bejenaru, Ionel, *Dicționarul botoșanilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, pag. 174-175;
 Vișinescu, Victor, *Sofia Nădejde*, Editura Politică, București, 1972;
 Vișinescu, Victor, *Sofia Nădejde*, în „Cronica”, Iași, 25 iunie 1976, p. 7.

Scarlat CALLIMACHI (1896-1975) 20 septembrie - 115 ani de la naștere

Publicistul, poetul, memorialistul, istoricul și traducătorul Scarlat Callimachi, născut la 20 septembrie 1896, la București, descendent din familia de răzeși câmpulungeni Calmăș și domnitorii Callimachi, supranumit „Prințul roșu” datorită orientării politice de stânga, a creat o operă literară dominată de expresionism și constructivism care l-a situat în apropierea mișcării de avangardă.

Copilăria și-a petrecut-o la moșia familiei din Stăncăști-Botoșani, sub îngrijirea bunicii Zenaida și a tatălui său, Alexandru, cărturar și om politic, bun prieten cu Nicolae Iorga.

A urmat cursurile Facultății de Drept din Paris, iar după obținerea

licenței, în 1915, s-a înscris voluntar în armata franceză. După un scurt periplu prin Norvegia și Rusia, se întoarce în țară și participă la luptele de la Oituz, la sfârșitul Primului Război Mondial fiind elev-plutonier în Regimentul 10 Roșiori.

După război debutează în publicistică, iar în perioada 1924-1925 a fost directorul revistei *Punct*, „revistă de artă constructivistă” la care au colaborat, printre

alții, Felix Aderca, F. Brunea-Fox, Marcel Iancu, Ștefan Roll, Ion Vinea și Ilarie Voronca.

În aceeași perioadă, ►►►

susținut și încurajat de soția sa, acțiunea Dida Solomon-Callimachi, întemeiază împreună cu B. Fundoianu, Armand Pascal și Sandu Elias gruparea de teatru modern *Insula*.

Chiar dacă imediat după război a devenit membru al Partidului Național Țăranesc Democrat, condus de N. Lupu, influențat de retorica publicistică a confrăților T. Teodorescu-Braniște, N. D. Cocea și T. Argehezi, Scarlat Callimachi îmbrățișează ideologia de stânga pledând pentru drepturile muncitorimii, pentru libertatea opiniei și a cuvântului într-o serie de articole publicate în revistele *Facla* și *Chemarea*, conduse de N. D. Cocea.

Atașat de idealurile comuniste, în 1932 devine membru al P.C.R. și datorită militantismului său antifascist și antirăzboinic s-a numărat printre membrii fondatori ai Comitetului Național Antifascist din România, alături de Petre Constantinescu-Iași, Iorgu Iordan, Barbu Lăzăreanu, Matei Socor ș.a.

Pentru că „și-a propus să răstoarne toate paradoxele și să accepte toate suferințele, numai din dragoste iluminată pentru o idee, care îmbrățișează, generos, toate idealurile mulțimii”, după cum sublinia Eugen Jebeleanu, Scarlat Callimachi asigură apariția ziarului *Glasul nostru* la Botoșani și tot aici, fundează, la 30 iunie 1933, ziarul *Clopotul*, care a devenit în scurt timp oficiosul Comitetului Național Antifascist din România, atrăgând colaborarea unor publiciști democrați, cu orientare mai mult sau mai puțin de stânga, printre care s-au numărat: Tudor Argehezi, Tudor Teodorescu-Braniște, N. D. Cocea, Petre Constantinescu-Iași, Gala Galaction, Matei Socor, Ion Vinea ș.a.

În paralel, scrie articole socio-politice pe care le publică în periodice românești ca *Adevărul*, *Cuvântul liber*, *Dimineața*, *Opinia publică*, iar între 1937 și 1939, aflându-se în Franța, colaborează la reviste antifasciste, printre care s-a numărat *La Ciarle*, editată de

Henri Barbusse.

La revenirea în țară este concentrat, iar în 1940 este arestat pentru pamfletul *Căderea Babilonului*, făcând un an de detenție în închisorile de la Miercurea Ciuc, Caracal și Târgu Jiu, de unde este trimis direct pe front.

După 1944, a continuat colaborarea cu N. D. Cocea la ziarul *Victoria*, a lansat câteva volume de poezie „angajată” la editura *Orizont* a lui Sașa Pană, iar între 1948-1963 și-a desfășurat activitatea ca director al Muzeului Româno-Rus.

Laborioasa activitate publicistică va fi încununată în 1956, când cele mai reprezentative articole, pamflete și note politice, publicate după 1925 în presă, vor fi reunite într-un volum tipărit sub titlul *Căderea Babilonului*.

Frământările literare ale lui Scarlat Callimachi s-au concretizat într-o serie de volume de poezii ilustrate de Aurel Mărculescu, Fred Micoș, Dida Solomon și Dall Zamphiropol: *Frunze* (1921), *Tăceri imobile* (1921), *Alb și negru* (1926), *Erotice* (1933) și antologia de versuri *Ritmuri de clopote* (1968) compusă din ciclurile *Ritmuri de clopote*, *De veacuri roboți*, *În târgul meu moldovenesc* și *Cântarea vieții și a morții*.

Autor al câtorva piese de teatru avangardiste (*Mesia din Umani* - 1928, *Papa Simion* - 1929, *Logodnica lui Wolfgang* - 1945), a semnat împreună cu Em. Serghie traducerea piesei lui Alfred de Musset *Cu dragostea nu-i de glumit* (1956), iar între 1957-1969 a scris o carte autobiografică intitulată *La răscruce de vremuri* și două romane, unul dintre ele fiind *Satul Curtea domnească*.

Pasionat cercetător al arhivelor, Callimachi a publicat în periodice sau în volume un număr semnificativ de studii istorice, printre care se numără: *Ioan Vodă cel Cumplit* (după un nou izvor istoric: Carian-Pencer, 1931), *Despre locul de baștină al neamului Calmășul-Callimachi* (1934), *Trecutul norodului românesc în lumina adevărului* (1935), *Căltori și scriitori străini despre evreii*

din Principatele românești (în colaborare cu S. Cris-Cristian, 1935), *Din cărți vechi. Pagini privitoare la istoria românilor* (1946), *Pagini inedite despre Moldova. Însămănările unui călător străin din întâia parte a veacului al XIX-lea* (1947), *Dimitrie Cantemir. Viața și opera în imagini* (1966, apărut și în franceză, engleză, rusă).

Scarlat Callimachi a încetat din viață la 2 iunie 1975, la București și a fost înmormântat la cimitirul Bellu.

Referințe:

- xxxx, *Enciclopedia istoriografiei românești*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978, pag. 78;
Bejenaru, Ionel, *Dicționarul botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, pag. 65-66;
Chiva, Ionuț - Schiop, Adrian, *Boierii comuniști* (interviu cu Dimitrie Calimachi, fiul lui Scarlat Callimachi), în „Prezent”, 21 noiembrie 2006;
Diac, Cristina, *Comunism - Artiști și ziaristi în febra epurărilor*, în „Jurnalul Național”, 12 aprilie 2006;
Frunză, Victor, *Istoria stalinismului în România*, Humanitas, București, 1990;
Grigorescu, Dan, *Istoria unei generații pierdute: expresionistii*, Editura Eminescu, București, 1980;
Jebeleanu, Eugen, *Scarlat Callimachi*, în „Revista Fundațiilor Regale”, București, nr. 7, iulie 1946, p. 705;
Lăcustă, Ioan, *Strămoșii mei au fost răzeși* (interviu cu Scarlat Callimachi), în „Magazin Istoric”, Nr. 9 (102), Septembrie 1975, pag. 24-25.

Dr. Gică MARIȚANU, născut la 29 noiembrie 1956 în județul Botoșani, România, absolvent al Facultății de Medicină Militară (1983). Colectionează mărci poștale tematice (România, Republica Moldova, ONU, Europa CEPT), cărți poștale ilustrate (Botoșani, localități din județul Botoșani), Napoleon Bonaparte, muzicieni europeni, numismatică (medici români, spitale, moneda medievală moldovenească). Contact: maritanugica@yahoo.com

Reimpresiunea din 1958 a primelor mărci poștale românești¹ Precizări *first hand*

ing. Titus-Traian ORĂDEAN

În numărul festiv al revistei *Filatelica* din noiembrie 1958 a fost introdus un insert cu reimpresarea primelor trei emisiuni, cu clișeele originale, regăsite la Fabrica de Timbre (a se vedea imaginea alăturată), pentru a servi ca elemente de referință pentru studii și expertize².

Ideea a fost a doctorului Nicolae Tripco-vici, fondul de siguranță a fost propus de mine, cu recomandarea să nu se folosească o fontă monocromă, care poate fi eliminată prin filtrare, ci un text minuscul. În acea vreme nu erau disponibile computere capabile de selectare cu micropixeli.

Cristian Andrei Scăiceanu³ nu menționează acest insert, fiindcă l-am trimis acestuia după apariția cărții.

În articolul din catalogul EFIRO 2008² se găsesc detalii asupra hârtiei pe care s-a imprimat emisiunea centenarului și coliele. Asupra posibilității de a utiliza celuloza din stuf (foarte la modă atunci) m-am consultat cu ing. Gheorghe Opreșcu, cel care a regăsit clișeele originale și cu care am devenit colegi la Institutul de Cercetări pentru Industria Lemnului și Celulozei. El a recomandat folosirea unui procent minim de celuloză din stuf, cercetările au început să demonstreze că stuful nu este indicat pentru celuloza papetară, ci cel mult pentru celuloza KS (pentru mătase artificială). În final, mult trâmbițatul Combinat de la Chișcani (Brăila) consuma anual 400.000 m.c. lemn de fag, stuful fiind exclus din fabricație.

În concluzie, seria centenarului trebuie conservată cu grijă, fără expunere îndelungată la lumină și umezeală.

¹ Silviu N. Dragomir - *Taifasuri filatelice la ... masa umbrelor!*, *philatelica.ro*, III, 6(17) - noiembrie - decembrie 2011, p. 40-41

² Titus-Traian Orădean - *Evocări de la expoziția centenarului - Primele mărci poștale românești 1958 / Evoking the centennial*

exhibition of the first Romanian stamp 1958, Catalog expoziția filatelică mondială EFIRO 2008/Catalogue of world philatelic exhibition EFIRO 2008, p. 200

³ Cristian Andrei Scăiceanu - *Istoria mișcării filatelice din România*, Oscar Print, București 2011, 662 pag.

Epigramele lui Șapira îs virulente și spirituale...

Unui amic de o viață

Personală

Expertiza filatelică

Da! În filatelie
Ai evoluat un pic:
- Înainte „promiteai”
Astăzi... ești bunic

Mă-ntreabă o lume:
- Este posibil oare
Cercetând „varietăți”
Să găsești o „eroare”?

După o secundă
A declarat, marțial:
- „Fără îndoială
E-un FALS - Original!”

Marcel Șapira,
Filatelistul Feroviar 15/1999

Este material filatelico-poștal adecvat? (I)

Dan N. DOBRESCU

Documentul FIP intitulat *Linii directoare pentru evaluarea expozitelor de filatelie tematică* (<http://www.fip-thematicphilately.org>), definește la articolul 3.1. ce înseamnă *material filatelico-poștal adecvat*¹.

Vă supunem atenției două întreguri poștale puse în circulație de administrația așa-zisei Republici Moldovenești Transnistrene în anul 1994.

Prima piesă (Fig. 1) a circulat în interiorul așa-zisei Republici Moldovenești Transnistrene (СССР ТИРАСПОЛЬ 16 МОЛД. ССР 20-195), este apreciată de Johann Vandenhaute² ca fiind expozabilă, deoarece reprezintă un serviciu poștal tolerat de autoritățile oficiale ale Republicii Moldova în absența totală a unui serviciu poștal oficial pe teritoriul așa-zisei republici. Element tematic: xerox color/imprimantă laser, Rank Xerox model 5760.

A doua piesă (Fig. 2) a circulat în trafic inter-

Fig. 1

Fig. 2

ser printer, Rank Xerox model 5760.

¹ Material filatelico-poștal adecvat este acela care, în scopurile transmisiei prin poștă sau prin alte sisteme de comunicații poștale, a fost emis, intenționat pentru a fi emis, sau produs în pregătire pentru emisie, utilizat, sau tratat drept valid pentru francare de către agențiile poștale guvernamentale, locale sau private, sau de către autorități legal împuternicite sau autorizate.

² Johann Vandenhaute - Abacus to laptop, thematic exhibit,

¹ Appropriate postal-philatelic material is that which, for the purpose of transmitting mail or other postal communications, has been issued, intended for issue, or produced in the preparation for issue, used, or treated as valid for postage by governmental, local or private postal agencies, or by other duly commissioned or empowered authorities.

² Johann Vandenhaute - Abacus to laptop, thematic exhibit,

Opinions

Dear Mr. Dobrescu,

It is a pleasure to hear from you.

Taking into account your explanation, that it was „a postal service accepted by the Moldavian Republic's official authorities in the total absence of an official postal service”, the items are valid material to be presented at exhibitions and so to use thematically the images of the printed „stamps”. Regarding the use of the information which appears on the left side of the cards it depends if they were printed at the same time

than the „stamp” by the same organization. If these images were added later on by the commercial companies, obviously they are not valid as information for the thematic use.

With my best regards, and wishing you health and prosperity during the year that we are beginning,

José Ramón MORENO

Dear Mr. Dobrescu,

In my opinion not problem to exhibit its.

Best regards,

Eliseo Ruben OJERO

național, drept care a fost francată complementar cu mărci poștale ale Republicii Moldova³ corespunzător unei scrisori recomandate în trafic internațional. Piesa este obliterată cu o ștampilă utilizată de așa-zisa Republică Moldovenească Transnistreană - СССР ТИРАС-ПОЛЬ 18 МОЛД. ССР 23-196, rămasă din vremea existenței URSS - Republica Sovietică Socialistă Moldovenească. Elemente tematice: *personal computer*, logo *Apple Computer Inc.* ș.a.

web site address: http://www.vandenhaute.net/FromAbacus-ToLaptop/index_computer_067.htm

³ În conformitate cu reglementările Poștei Republicii Moldova corespondența nu poate fi transmisă în regim internațional decât dacă este francată cu mărci poștale emise de Poșta Moldova. Poșta așa-zisei Republici Moldovenești Transnistrene nu este recunoscută de UPU.

The second item (*Fig. 2*) circulated in international traffic, thus it was complementary franked with Moldavian Republic stamps³ fitting for a registered letter in international traffic. The item is cancelled with a postmark used by the so-called Moldavian Transnistrian Republic - СССР ТИРАСПОЛЬ 18 МОЛД. ССР 23-196, remained from the time of the USSR - Moldavian Soviet Socialist Republic existence. Thematic elements: *personal computer*, *Apple Computer Inc.* logo and so on.

web site address: http://www.vandenhaute.net/FromAbacus-ToLaptop/index_computer_067.htm

³ According to the Moldavian Republic Postal regulations the mail can be sent in international traffic only if it is franked with stamps issued by the Moldavian Postal Office. The Postal Office of the so-called Moldavian Transnistrian Republic is not recognised by the UPU.

O piesă interesantă (2)

Scrisoarea expediată din BUCUREȘTI EXPED. SCRIS. 28. I. 931 la MAGDEBURG BUCKAU 30. 1.31, încadrată cu o „ramă” de 16 viniete roșii de 1 leu „pentru sinistră”, francată cu două mărci poștale: *Efigia Regelui CAROL II 1930 - 4 lei* (Mi #380), *Restaurația 8 iunie 1930 - 7,50 lei* (Mi #370). (*Michael BAUER*)

Revista philatelica.ro la Hanovra

Cu ocazia *Întâlnirii filateliștilor* din 20 martie 2011 de la Hanovra am prezentat, sub forma unui expонат, revista *philatelica.ro*. Această prezentare, însoțită de informații în fața expонатului, a stârnit interesul participanților despre unica revistă filatelică bilingvă din România, la ora actuală. Personal președintele clubului *Briefmarken - Club Hannover von 1886 e. V.*, dl Rainer Lütgens, s-a interesat despre revistă și filatelia românească reflectată în paginile acesteia (a se vedea fotografia alăturată).

O diplomă - *urkunde* - a imortalizat acest eveniment. (*Michael BAUER*)

2012 - Anul Ion Luca Caragiale

urmare de la pag. 37

Caragiale s-a stins din viață la Berlin la data de 9 iulie 1912 și a fost înmormântat la București în Cimitirul Belu.

În data de 30 ianuarie 2012 s-au organizat următoarele evenimente: o ceremonie, sub patronajul Primăriei municipiului Ploiești, la monumentul scriitorului din parcul cu același nume; iar la Teatrul Toma Caragiu: lansarea

unui plic omagial (*Fig. 6*), un spectacol de lectură cu piesa *Năpasta*, în regia lui Cristian Juncu, un spectacol în avanpremieră cu celebra piesă *O noapte furtunoasă* prezentată de actorii teatrului din Ploiești.

Pe parcursul anului 2012, pe lângă alte numeroase manifestări - sesiunea omagială a Academiei Române -, se preconizează dezve-

lirea unui grup statuar în centrul municipiului Ploiești, care-l va reprezenta, în mărime naturală, pe Caragiale stând pe o bancă, iar în fața lui pe *D-I Goe* împreună cu *mamița* și *mam'mare*.

Nu putem încheia aceste rânduri fără a menționa alte mărci poștale românești care-l evocă pe Caragiale (Mi #1296-7, #3434, recenta emisiune dedicată *Anului Caragiale*); precum și alte întreguri poștale (cod 177 - B.T. VI - 1961; 001/1992).

NATURA 2012

Asociația Filatelică Timișoara - AFT (CP 204, OP 1, Timișoara) în colaborare cu Consiliul Județean Timiș și Direcția Silvică Timiș, organizează în perioada 15-20 martie 2012 expoziția filatelice interjudețeană NATURA 2012, ediția a 32-a, la Casa Armatei din Timișoara.

Clase de competiție: tematică, întregiri poștale, maximafilie, open, un panou, cartofilie. Numărul minim de fețe de panou admise în competiție este de cinci panouri la maturi și trei panouri la tineret. Pe un panou pot fi expuse 15 planșe A4.

Cererile de participare, viza-

te de asociația din care face parte expozantul, vor fi trimise până la data de 29 februarie 2012 pe adresa AFT, iar exponatele până la data de 10 martie 2012.

Cu ocazia expoziției se vor realiza: catalog, diplomă, întregiri poștale și ștampile ocazionale. Toate materialele vor fi distribuite gratuit exponanților

Marius MUNTEAN
adresa de contact:

CP 204, OP1, Timișoara

mariusvasilem@yahoo.com

● ULTIMA ORĂ ● ULTIMA ORĂ ●

Stimate domnule Dobrescu,

Este primul mesaj care-l primesc direct ca persoană sau ca asociație privind convocarea Congresului FFR, dar este adresa celor care și-au depus candidatura.

Am mai primit acum vreo 8-10 zile de la o cunoștință acel convocator adresat doar celor „*Dragii mei*” pentru convocarea congresului. Știind că la congres ar trebui să participe reprezentanții asociațiilor juridic constituite și afiliate, am considerat că noi *nu suntem invitați/convocați* și prin consultarea membrilor din asociație, am hotărât retragerea din afilierea la Federația Filatelice Română și în acest sens am trimis pe data de 31 ianuarie 2012 adresa către FFR prin care am adus la cunoștință hotărârea Asociației Filateliștilor Feroviari din România de retragere din afiliere începând cu 1 februarie 2012.

Astfel, din parte AFFR nu vor participa delegați și nu s-a acordat vreunei persoane sau asociații delegație să ne reprezinte la Congresul din 18 februarie 2012 de la Brașov al Federației Filatelice Române.

Regretăm că am ajuns la această soluție, dar *nu dorim să participăm la ilegalități*. Ceeace se va desfășura este ilegal ca și cel congres din 2009 și juridic sau prin acțiunea celor care nu au acceptat situația FFR de până acum, *nu s-a reușit ca persoane neavenite să fie înlocuite* și să se legalizeze o federație națională.

Cu deosebită considerație pentru ceeace ați făcut până acum pentru a legaliza activitatea FFR,

ing. Gabriel Mărgineanu

- Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor.
- Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (vând, cumpăr, schimb) revine exclusiv celor care au solicitat apa-

riția lor.

- Reproducerea parțială sau integrală a materialelor din revistă este permisă numai cu acordul scris al editorului.
- Manuscrisele spre publicare se transmit editorului:

dndobrescu_dannd@yahoo.com

► licitații ► auction ►

Corinphila Auktionen
<http://www.corinphila.ch>

David Feldman
<http://www.davidfeldman.com>

Christoph Gärtner Auktionen
<http://www.auktionshaus-gaertner.de>

YAMAN AUCTION HOUSE
<http://www.yamanauction.com>

Darabanth Aukciósház
<https://darabanth.hu>

Antonio M. Torres
<http://www.antoniotorres.com>

Céres Philatélie
<http://www.ceres.fr/vso/default.aspx>

Publicitate. Machete și negociere tarife Advertising. Up-making and publicity price list

László KÁLLAI

e-mail: laszlo_kallai@yahoo.com

► Minimum charge €4.00. Six times for the price of five. Twelve times for the price of nine. Send text to László KÁLLAI, laszlo_kallai@yahoo.com and payment to Coriolan CHIRICHEȘ, e-mail: coriolan2006@yahoo.com

► **Taxa de mică publicitate (schimb filatelice, vânzare-cumpărare)** este de 0,20 € pentru fiecare cuvânt, dar nu mai puțin de 4,00 € - 20 de cuvinte. Pentru 6 apariții se plătesc 5 apariții, iar pentru 12 apariții se plătesc 9 apariții. Textul se trimite d-lui László KÁLLAI (laszlo_kallai@yahoo.com), iar contravaloarea anunțurilor de mică publicitate se achită d-lui Coriolan CHIRICHEȘ (coriolan2006@yahoo.com).

philatelica.ro este o marcă înregistrată sub nr. 101604

Tipărit la

Director: Coriolan CHIRICHEȘ

Cap limpede: Coriolan CHIRICHEȘ

Redactor: Dumitru F. DUMITRU

Traduceri: Gilda ROȘCA

Abonamente: coriolan2006@yahoo.com

Format electronic: <http://www.philatelica.ro/revista.html>

Aniversarea Cabinetului de numismatică și filatelie Botoșani

ing. Coriolan CHIRICHEȘ

De Ziua Națională a României s-au împlinit cinci ani de la deschiderea, în cadrul Bibliotecii județene „Mihai Eminescu” Botoșani, a unui Cabinet de numismatică și filatelie, unicul de acest fel din țară.

La începutul manifestării, d-na prof. Cornelia Viziteu, director al bibliotecii, a scos în evidență importanța acestui cabinet numismatic și acțiunile desfășurate aici de-a lungul celor cinci ani de activitate. În continuare s-au înmănat diplome, plcuri speciale și medalia realizată cu acest prilej.

A vorbit prof. dr. Dan Prodan despre Ziua Națională a României și „Mândria de a fi român”.

O clasă de elevi de la Școala Generală Nr. 8 „Elena Rareș” a susținut un mic program artistic, cu dansuri populare și recitări, după care au fost serviți cu dulciuri. Colecționarii s-au retras în Cabinetul de numismatică, la o cafea și un suc, unde au discutat despre pasiunea lor comună.

Pentru marcarea evenimentului a fost editată o broșură cu aspecte din viața cabinetului și diverse mesaje din partea oficialităților și colecționarilor.

Plicul ocazional realizat are ca imagine clădirea în care funcționează acum biblioteca (construită în anul 1928, fost sediu al BNR Botoșani, ce a funcționat cu această destinație până la 31 august 2000) este francat cu marca poștală a emisiunii „Crăciun 2011”, fiind obliterat 02.12.2011 710460 BOTOȘANI 6 (machete dr. Ioan Daniliuc). Arhitectura deosebită ne conduce la restituirea unei personalități eminente a genului, Radu Dudesu (1894-1983).

A fost realizată și o medalie (prima emisă de Biblioteca județeană) ce are pe avers imaginea sediului central al Bibliotecii județene „Mihai Eminescu” Botoșani din aprilie 2005, iar pe revers prima fotografie a lui Mihai Eminescu și stema municipiului Botoșani (macheta Cornelia Viziteu, Costel Dorin Grigoruță, Mihai Cornaci).

D-lui Mihai Cornaci i s-a înmănat *Diploma de merit* din partea Grupării colecționarilor „Mihai Eminescu” Botoșani pentru activitatea din cadrul cabinetului și din cadrul grupării, precum și pentru expozițiile și materialele realizate.

Această sărbătoare prefigurează împlinirea a 130 de ani de activitate a Bibliotecii județene „Mihai Eminescu” din Botoșani în anul 2012.

Mihai Cornaci - custode al Cabinetului,
col. (r) Ioan Siminicianu - președinte al Secției Botoșani -
Societatea Numismatică Română,
prof. Cornelia Viziteu - director al Bibliotecii
și ing. Coriolan Chiricheș - președinte al A. F. Botoșani

